

magyar

VADÁSZLAP

9. ÉVFOLYAM, 12.
2000 / DECEMBER

240 Ft

Köszönjük minden igaz
vadásztársunknak, akik
a személyi jövedelemadójuk
felajánlott 1%-ával a Vadászati
Kulturális Egyesület munkáját
támogatták!

**DISPUTA
SOMOGYBAN**

9. oldal

NYÚLVADÁSZAT

10-11. oldal

**MUFLONRÓL
MÁSKÉPPEN**

12-13. oldal

MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK
KELLEMESES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK!

A TARTALOMBÓL:

Interjú Tóth Istvánnal	7
Disputa Somogyban	8
Vadlexikon: A nagy lilik	9
Nyúlvadászat	10-11
Muflonról másképpen	12-13
A Vadászok Bora 2000-ben	18
Vadászat a népművészetben	23-24
Hírek, tudósítások	19, 27

Telefonszámaink: 301-0723, 06/60/327-280

Fontos tájékoztató

A Vadászati Kulturális Egyesület, mint a Magyar VADÁSZLAP kiadója, 2001-ben a lap egész évi előfizetését – a nyomdai költségek, a papír árak és a postai díjszabás emelkedése miatt – 3240 forintban állapította meg, amelyet a regisztrált előfizetők névre szóló banki csekken, az új előfizetők bármely postahivatalban „Belföldi postai utalványon” fizethetnek be.

Az utalványra a következő címet kérjük írni:

**Vadászati Kulturális Egyesület
1245 Budapest Pf. 1209**

Eltérően az eddigi gyakorlattól, 2001-ben – a Magyar VADÁSZLAP 10. évfolyamát – nem az előfizetői kedvezményekkel, hanem szolgáltatásaink bővítésével igyekezünk gazdagabbá tenni. Ezek közé tartozik, hogy – a kereskedelmi célú mellékleteinkről most nem beszélve – januártól kezdődően indítjuk a külön is gyűjthető „Vadlexikon” kötet számozott oldalainak megjelenítését, februárban és augusztusban jelenik meg „VADGAZDA” c. szakmai-tudományos mellékletünk, márciusban a FeHoVa és decemberben a Karácsonyi irodalmi melléklet...

A külön lapokból álló „Vadlexikon” kötetről, használhatóságáról, gyűjthetőségéről, áráról a mellékelt megrendelő lapon adunk részletes tájékoztatást. A „Vadlexikon” sorozat két lapját – lapunk állandó mellékleteként – csak a Vadászati Kulturális Egyesületnél előfizetők, a kollektíven előfizető vadásztársasági tagok, illetőleg a VKE tagjai kapják meg ingyenesen a lakáscímükre!

Mivel áprilistól a lap terjesztését – egyenként címezve és fölírva – saját magunk intézzük, a minimálisra csökkentettük a reklamációkat ... a fentiek tudatában érdemesebb lesz lapunkat előfizetni, mint az újságársoknál megvásárolni.

AJÁNDÉK

Tartsanak megrögzött álmodozónak, válla-lom ... de nem tudok és nem is akarok lemondani arról a – nem is annyira reális nélküli – álomról, hogy eljön annak az ideje, amikor a magyar vadászok és családtagjaik karácsony tájékán nem csak egymás megajándékozásán török a fejüket, hanem gondolnak a vadon élő állatvilág karácsonyára is. Tudom, egy cső kukorica, néhány marék búza, árpa vagy zab, egy kettészakított szénabála nem oldja meg a vadállomány téli takarmányozását ... de esetleg segíthet rajta, különösen akkor, ha ezeket a látszólag kis mennyiségeket fősorozhatnánk a vadászok, a vadászok gyerekeinek, unokáinak számával és a „vad-karácsony” igazi, valódi országos akcióvá nőhetné ki magát.

Nem véletlen, hogy az igazi vadászok szent este és a karácsonyi ünnep első napján nem szerveznek vadászatot, hogy egy-egy les vagy cserkelés ürügyén nem hagyják magukra a családjukat. Az sem véletlen, hogy aki netán egész évben nem tudott foglalkozni a vad etetésével, most a hosszú ünnepek egyik napján kézenfogja a gyermekét, unokáját és kirándul egyet az erdőben, végigsétál a legközelebbi fásoron vagy megmutatja szeretteinek azt a helyet, ahol felejthetetlen vadászélmény részese lehetett ... s közben itt is, ott is szórnak egy kis takarmányt a vadnak ... ajándék, hogy legyen nekik is karácsonyuk!

Nincs többről szó, mint egy lehetőségről! A „vad-karácsony” hasznát nem csak és elsősorban a vadászterületen, a fácánok, őzek, szarvasok és vaddisznók között kell keresni, sokkal inkább önmagunkban, a tisztességünkben, a lelkiismeretünkben – és nagyon remélem, hogy még életünkben a fiainkban-lányainkban és az unokáinkban – fogjuk majd megtalálni.

Mint ahogy nem kimondottan a gyakorló, – ha van ilyen: a mindent ismerő – vadászok számára, hanem a kezdők, a fiatalok, a gyerekek számára lesz és lehet „hasznos” a jövő hónapban induló, a Kárpát-medence állatvilágát, vadászható-, védett és nem védett emlőseit-madarait-halait bemutató „Vadlexikon” sorozatunk.

Nem tagadom, ugyancsak mérhetetlen izgalommal drukkolok azon, hogy minél többen küldjék vissza az e számunkhoz mellékelt megrendelőlapot, hogy a sorozatot valóban elindíthassuk, hogy minden hónapban megjelenhessen a tervbe vett nyolc vadlexikon-kártyánk, hogy a vadászok-vadásztársaságok felismerjék, egy olyan „eszközt”, egy olyan kézzel fogható/mutogatható ajándékozási/támogatási lehetőséget kaptak, amellyel éveken át biztosíthatják elismerésüket/népszerűségüket a családjukban, környezetük iskoláiban, az egész országban.

Igen-igen, a gyűjthető „Vadlexikon” egyrészt lehetőség a hazai állatvilág tételes megismerésére – ne feledjék: megismerés nélkül nem alakulhat ki sem szeretet, sem barátság – ugyanakkor lehetőség arra is, hogy megmutassuk a nem vadász közvéleménynek, közvetlen környezetünknek vagy bárkinek, hogy számunkra, a magyar vadászok számára mennyire fontos a gyerekek, a saját gyerekeink természet-ismereteinek megalapozása/fejlesztése.

Ez nem reklámszöveg, ez nem szópuffogató üres propaganda, úgy gondolom, hogy nem csak az én, hanem valamennyiünk – vagy legalábbis a legtöbb korosodó vadász – nagy és közös álma, hogy együtt vadásszon a gyermekével ... amelynek megvalósítása nem függ másoktól, rendszerektől-politikától ... csak és kizárólag tőlünk, az elkötelezettségünktől, a vadász-világnézetünktől, az áldozatkészségünktől. Mert tény, hogy a sok-sok értelmetlen, kötelező áldozatvállalás mellett erre is nekünk kell anyagi áldozatot hozni, Önöknek, a Vadászati Kulturális Egyesületnél előfizetőknek a döntése és lehetősége, hogy a „Vadlexikon” két ingyen kártyáján felül a további hat kártyát megvásárolják, egyénileg vagy közösen megrendeljük az iskoláknak, a biológiai szakköröknek ... mindenkinek, akit arra érdemesnek tartanak.

A karácsony a nagy népi ajándékozási ünnep, meggyőződésem, hogy senki nem fog szégyent vallani, ha a karácsonyfa alá odarakja a „Vadlexikon” minta-kártyáját, rámosolyog a férjére-feleségére, gyerekeire-unokáira és fél szemével kacsintva azt mondja majd: – Már megrendeltem Neked!

Kellemes ajándékozási kívánok mindenkinek, mert nem csak kapni, adni is jó ... csak szívből kell tenni!

Arék László
főszerkesztő

TUDÓSÍTÓINK

Baranya: Agyaki Gábor	06-30/979-6495
Bács-Kiskun: Oláh József	06-20/968-7096
Békés: Lovász Sándor	06-66/469-712
Borsod: Handa György Zsolt	06-20/329-1814
Fejér: Gáspár Attila	06-20/977-9526
Győr: Pió Márta	06-30/961-8844
Hajdú: Kozák Imre	06-52/200-690
Heves: Prezenszky János	06-36/316-512
Komárom: dr. Faragó István	06-20/938-2754
Pest: Mészáros Iván	06-53/312-898
Somogy: Szarka Ágnes	06-30/961-9481
Szabolcs: Erdélyi István	06-44/362-569
Szolnok: Balajti János	06-30/963-6277
Tolna: Bischof Ferenc	06-74/417-596
Vas: Simon Szabolcs	06-95/365-064
Veszprém: Baracska Lajos	06-88/422-298
Zala: Polster Gabriella	06-93/391-041

VADÁSZLAP

MEGJELENIK HAVONKÉNT

Kiadó-főszerkesztő:

Csekő Sándor

Felelős szerkesztő:

Homonnay Zsombor

Tervezőszerkesztő: **Kun Gábor**

Reklámszerkesztő:

Lukácsné Kocsis Marianna

A szerkesztőség levelezési címe:

1245 Budapest, Pf. 1209

Kiadja a Vadászati Kulturális Egyesület

A szerkesztőség és a kiadó címe:

1054 Budapest V., Honvéd u. 8. IV. 3.

TELEFON: 60/327-280 FAX: 331-4368

A Magyar VADÁSZLAP előfizethető

„Belföldi postautalványon”

a szerkesztőség címén, átutalással

a Takarékbank Rt.-nél vezetett

11500102-10004115 számú számlára,

vagy a hírlapkézbesítőknél,

a postahivatalokban.

Terjeszti a Hírker Rt., az NH Rt.

és az alternatív terjesztők.

Nyomdai előkészítés:

Szikra Lapnyomda Rt.

Felelős vezető:

Lendvai Lászlóné vezérigazgató

Nyomás:

Athenaeum Nyomda Rt.

Felelős vezető: **dr. Garáné Bardóczy Irén**

az igazgatóság elnöke

ISSN 1215-6159

E-mail címünk: vke.vadaszlap@mail.matav.hu Homepage: www.vadaszlap.hu

DR. CSIZMAZIA GYÖRGY (1943-2000)

November 7-én kaptuk az iszonyú hírt, hogy 57 évesen Gyuri – Csongrád megyei tudósunk – itt hagyott bennünket. A szegedi József Attila Tudományegyetem biológia szakán szerezte diplomáját, majd az egyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumában kezdett tanítani, később a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Biológia Tanszékére került.

Szeged igazi mindenese volt, oktatói munkája mellett hétvégenként múzeumi matinékat tartott a gyerekeknek, játékosan vezette be őket a természet titkaiba. Nyáron természetvédelmi táborokat szervezett, helyi lapokban, helytörténeti kiadványokban publikált. Fő területe a biológia, s ezen belül is az ornitológia volt, dr. Beretz Péter tanítványa és a Fehér-tó elkötelezettjének ismertük.

Az egykori neves ornitológus fiatal csapatából talán ő vitte tovább legkövetkezetesebben a Mester gondolkodásmódját. Csoportokat vezetett a Fehér-tóra, minél több emberrel akarta megosztani az ottani gazdag élővilág élményét, tudatosítva, hogy mekkora érték mindez és milyen fontos a védelme.

Szinte gyerekként vette kezébe először a puskát. Péter bácsi körül ő volt a vadászó fiú. „Menjél fiam, lőj egy-két cankót, hadd vizsgáljuk meg őket!” – mondta neki számtalanszor. Ugyanis abban az időben a kutatás módszere a gyűjtés, az elejtés volt.

Felnőtt fejjel vált vadásszá. Először azonban mégsem szülőföldjén, hanem Tiszadobon lett társasági tag. „Majd én rendes vadászt nevelek belőled, nem csak olyan alföldit” – mondogatta ottani barátja, akinek segítségével jutott el számtalanszor a Zemplénbe is. Szenvedélyes ember, szenvedélyes vadász volt. Ötvenen túl is remegő izgalomba jött, ha megláttunk egy őzbakot, vagy disznók nyomait fedeztük föl. Pompás megfigyelő, kitűnő szemű vadász volt. Az 1997-es területrendezések után jó ideig a Fehér-tavon vadászati jogot szerző Szeged Fisch Kft. vadászati ágazatát vezette.

Rengeteget írt. Többek között a Dél-magyarországban, a Reggeli Délvilágban, a Szeged című lapban és múzeumi kiadványokba jelentek meg írásai. Nemcsak a biológiához értett, hanem a helytörténethez, a néprajzhoz, vagy a földrajzhoz. Létrehozott egy saját műfajt is, a természeti tárcát. Hétről hétre líraian, szemléletesen és rendkívül szakszerűen számolt be aktuális tapasztalatairól. Természeti írásaiból Szegeden három könyve jelent meg.

A televízió Szegedi Körzeti Stúdiójával és a Szegedi Városi Televízióval több természetfilmet is forgatott az Alföld, elsősorban a Fehér-tó élővilágáról. Személyesen vezette a stábot a témához, ő írta a filmek szövegét, és mesélte el a helyszínen, mit is látunk és miért. Csillagokkal szemekkel, magával ragadó szenvedélyességgel fogalmazott a kamera előtt is.

A Dénes Natúr Műhelynél kiadás előtt áll egy könyv, mely Beretz Péternek a vadászattal kapcsolatos írásait fogja egybe. Ezen együtt dolgoztunk. Nagysokára lett meg a címe: Természetvédelem puskával. Jól jellemzi Beretz és Csizmazia szemléletét, melyben ez a két dolog békésen is jól meg fér egymás mellett. Csak mosolygott, mikor kis méregzöldek toporzékolva védték a természet vélt érdekeit. „Védjük a nagyilikeket, meg a nyári ludat”? Ugyan! Az északi költőhelyeken annyira megjavultak az életföltételeik, hogy ugrásszerűen főlzaporodtak. Dániában láttam: ezrével költenek az úttól ötven méterre is, mert nem bántják őket. Mit számít itt az a párszáz lelövés? A tavaszi ciánszennyezés idején fölvet a partról egy vergődő halat és tiszta vízbe tette. A hal föléledt. Ekkor a legtöbb szakértővel ellentétben azt nyilatkozta: a folyó él, amint a ciándugó leúszik, minden rendben lesz, a halak többsége nem pusztult el, a tiszavirág-lárváknak a parti löszfalban semmi bajuk. Akkor szinte senki nem hitt neki. Az idei gazdag tiszavirágzás és a bő halászsákmány bizonyította igazát.

Amikor tavasszal megbetegedett, azt mondta: „nem lővök több állatot”, hallani sem akart a vadásatról. Aztán, amint a nyáron kisé jobban lett, ismét szívesen beszélgetett élményeiről, és úgy gondolta: nem vadászom többé, de írni fogok róla.

Már nem maradt ideje. Nekünk, munkatársainak és barátainak a kötelességünk emléket megőrizni, vadászati tapasztalatait, tisztelő fölfogását továbbadni szóban, képen, írásban...

Márok Tamás

AZ APRÓHIRDETÉSEK TARIJÁI:
Az első szó 200 Ft, minden további szó 50-50 Ft + 25 % áfa. A hirdetések levélben, faxon, e-mailen vagy személyesen, minden hónap 10-ig szíveskedjenek leadni.

A Vadászati Kulturális Egyesület tagjainak a nem kereskedelmi jellegű apróhirdetések ingyenesek.

FEGYVER

FÉG gyártmányú, 20-as, Viktoria típusú fegyver tokkal eladó. Érvényes 2002-ig. Ár: 60.000 Ft. Érdeklődni lehet: Magyar Ákos 1222 Budapest, Horvós u. 6. Telefon: 227-4860, 06-20/918-6539.

Ötéves, kifogástalan állapotú 4-12x42-es Schmidt & Bender céltávcső 8-as szálkereszttel és egy 12 kaliberű skeet lövésre átalakított IZS BOCK eladó. Irányár: 150.000 Ft, illetve 50.000 Ft. Érdeklődni: 17 óra után az 56/421-683 telefonon.

Eladó: új IZS-18 222 Rem. billenő csövű, golyós vadászfegyver. 6x40 Tasco távcsővel, gyári szereléssel. 90.000 Ft. Telefon: 06-29/319-594.

Beretta félautomata, 12 kaliberű, A-301-es típusú. Magnum csövű (76 mm-es töltényű) eladó. Érdeklődni: tel: 06-57/458-281, 06-30/973-5714.

Eladó Steyr Mannlicher – M típusú 30-06 kaliberű golyós vadászfegyver, céltávcsővel. A távcső Zeiss Diavari Z. 2.5-10x52 T. Telefon: 404-1940, 06-30/924-1290

Eladó SAUER Europa Lux golyós vadászfegyver, 243 W kal., Schmidt & Bender 3-12x42 céltávcsővel, ill. egy Merkel 201 E. 20-as sörtes vadászfegyver. Telefon: 06-20/939-1835

Blaser-K-77 Luxus, 300. W. Mag. kaliberű, MAG-NA-PORT csövű, 3-12x50-es Schmidt & Bender céltávcsővel golyós-fegyver csatlós okok miatt eladó. Tel: 06-29/347-465, este.

30-06-os Cseh 8 x 56-os, Schmidt & Bender távcsővel, új Browning 12-es bock, új Luger, Kettner 20-as bock, és magyar GV 7.62-es, 6-os Zeiss távcsővel, Tula 16-os külsőkakasos eladó. Telefon: 06-30/916-5231 és 17 óra után 06-89/376-571.

9,3x62-es kaliberű új Mauser golyós-fegyver, 6x42-es Zeiss céltávcsővel, eladó. Érd: 06-88/416-496.

Eladó: 1 db 16-os Cseh-bock puská és 1 db 12-es külsőkakasos Tula. **Keresek: 16-os, automata Browning-ot.** Érd: 06-30/202-5698

7,62-es, Hunter 8 x 56-os céltávcsővel szerelt vadászpuska eladó. Érd: 06-30/204-4198

KUTYA

Fiatalon, eredményesen! Vadászkutyák képzése (fegyelmi, vadászati) képesség- és munkavizsgára való felkészítése. Baranyi Szabolcs, 06-30/996-5198.

Vizlataniást, munkavizsgára felkészítést vállalok. Mikola Géza 06-96/339-157 Győrújfalun.

Vadászkutyák munkavizsgára, valamint vízimunka versenyre való felkészítést vállalok. Szénási János 06-34/350-464

Rövidszőrű német vizsla kölykök, jó vérvonalú, aktívan dolgozó szülők (KV I. ÖTV I. tenyésztésre javasolt) oltva, tetőzve, igény szerint alapképzéssel is kaphatók. Telefon: 06-30/237-2074

Weimari vizslakölykök megvásárolhatók, garanciával. Telefon: 06-30/219-6515

Szállkásszűrő tacsó kölykök eladók. Apai eredményei: ICH, BK, HCH, HCH, HUCH, 8 X CACIB, 22 X CAC, 8 X HFGY, vadászó, vérsapca, kotonék, munkavizsgás. Anyai eredményei: HPJ, 3 X CAC, 4 X R.CAC, R.CAC/B, HFGY, BOG, aktív vadász. Érdeklődni: Meszlényi István, hivatásos vadász, 7054 Tengelic, Rákóczi u. 54. Telefon: 06-74/143-2473

Labrador kiskutyák vadászó szülőkől eladók. Belcsák István hivatásos vadász. Telefon: 06-34/356-865, 06-20/947-4506

Magyarország legeredményesebb munka győztes simaszőrű foxterrier karjától kölykök kaphatók. Apa: Pécs-Csongói Dongó MMCH, 24 X CACT, 13 X CACIT, 8 X R.CACT, Europa K.G.Y., 2 X Tisza K., 2 X Bácska K., Magyar Bajnok, Duna K. Szent Hubertus B., D. kanyar bajnoka. Ugyanitt győztes, bevadászott kutyák is eladók. Tel: 06-20/330-9628

ERDÉLYI KOPÓ kölykök eladók, szép küllemű, vadászó-hajtásban és után keresésben kipróbált szülőkől. Szász Nóra: 3346-117, vagy Tatai Sándor: 9163 Fehérv. Kossuth u. 2.

Bábolnán airdale terrier kiskutyák (8 hetesek) törzskönyvvel, fültetoválva, vadászó vadászatra eladók. Érd: 06-20/958-4792

Of Gödöllő kenneleiből kitűnő küllemű, munkára tenyésztett pointer kölykök eladók. Jilly Sára, Gödöllő, Tel: 06-20/930-6675.

Labrador retriever kölykök és lövéstől nem féltő, apertinózó növendék kutyák eladók. Tel: 79/353-639.

Szállkásszűrő tacsó kölykök, kitűnő küllemű CACIB, HFGY, fogós, vadászó szülőkől kaphatók. Szabó Zoltán: 75/332-482

ÁLLÁS

A tápiószentmártoni HERMAN OTTÓ Vt. – elsősorban apróvad tenyésztésben gyakorlattal rendelkező – hivatásos vadászt keres a vadászterületére. Bérézés megegyezés szerint. Szolgálati lakást a vadászterületünkön tudunk biztosítani. Jelentkezés: Nemes Sándor (20) 962-2964, és Kovács Sándor (30) 200-0815 telefonjain, illetve levélben: Herman Ottó Vt., Jók Béla Vt. tükát, 2711 Tápiószentmárton, Kossuth L. u. 29.

VEGYES

Aro 4 x 4 terepjáró 1,4 benzines motorral, 1990-es évjáratú, 40.000 km. 2002. 11. érvényes műszakkal, megkímélt szép állapotban eladó. Golyós vadászfegyvert beszámítok. Ár: 390.000 Ft. Telefon: 06-30/965-1641.

Vadásztársasági tagságot átvennék Győr vonzaskörzetében. Tel: 96/280-272, 60/366-661.

Nagyvadás vadásztársasági tagságot átvennék Észak-Dunántúlon. Tel: 96/280-272, 60/366-661.

Az állami vadászvizsga kidolgozott szóbeli tételei (504 kérdés) megrendelhető 06-75/313-271, 06-20/333-2634.

Karácsonyra könyvet! – A Diana Vadász-Horgász Antikvárium nagy könyvtárából ritka vadászkönyveket, szép karácsonyi ajándékként válogathat. Könyvjegyzéket küldünk! 6900 Miskó, Zrínyi u. 34. Telefon: 06-62/211-561

Korongdó gép eladó, ezen kívül korongvadász lögyakorlatok és versenyek rendezésében rendelkezésre állók vadásztársaságoknak. Telefon: 06/20/920-3662 Bischof Ferenc

Nyilpuska: (150 font, 70 kiló húzberő, excentrikus, távcsővel és nyilvesszőkkel) eladó. Engedélyhez nem kötött sporteszköz. Csere is érdekel. Utánvétellel elküldöm. Ár: 45.000 forint. Telefon: 06-20/962-1903

FEGYVERAGYAZÁS: golyós-, sörtes fegyver egyéni igény alapján, korrekt áron, garanciával, új gyufa készítés, régi fűszék felújítása, valamint golyós fegyver belvívését továbbra is vállalom. Tel: hétfőtől-vasárnapig 06-29/347-465.

A gyulai erdőhöz közel – Iregszemcsén – szoba kiadó. Ár: 1.300 Ft/fő. Tel: 06-74/480-431.

Vad befogó háló, 2 db apróvadra, 1 db özne féláron eladók. Tel: 06-30/230-6987

HALOTTAINK

Mély megrendüléssel tudjuk, hogy Dékány Géza vadásztársunk életének 49. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. Emléket kegyelettel megőrizük. Apai-Ürböpusztai Természetvédő Vadásztársaság Intéző Bizottsága és tagsága.

Válogatott hullajtott dámgancsot vennék a legmagasabb napi áron. Érd: 06-27-540-160.

Korongdó gépet hobbi és parcours kivételben, összesülhető magasléseket hordozható, kocsis, valamint farrászs kivételben rendeljen az INTERMAS Kft-nél, szárnyas, szőrme befogócsapdák minden méretben. Telefon: 06-66/321-151, fax: 66-66/441-029.

Infratávcsövek, infrásugárzók, lézersugárzók, számszerűlők eladók, megrendelhetők. Telefon: 06-30/205-3714.

Erdőtelepítéshez tölgy, akác és nemesnyár csemeték, parkosításhoz díszfák, díszcserjék, brókizók, rózsa és gyümölcsfák nagy választékban kaphatók. Czeroczkai dísziskola 2373 Dabas-Gyón, Pészéri u. 7. Telefon: 06-30/963-8545, telefontax: 06-29/367-710.

AFRIKA

Mit kíván löni?
Hol és mikor?..
Mánunk kérdéseire
válaszi kap: Bárnikor!!
(061) 405-4216
(061) 405-5098

Hosszú távon tisztességesen

VADÁSZLAP: Hogyan lesz valakiből vadászati nagykereskedő?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Nem tudom, de talán szerencsés, ha valamilyen formában köze van a vadászathoz. Én kereskedőnek tanultam, kereskedőként dolgoztam és vadászcsaládban nőttem fel, a férjem is vadász... kézenfekvő volt, hogy 1990-ben, a változások évében önállóan is ezzel foglalkozzam.

VADÁSZLAP: Üzleti titok, hogy mekkora az önállósága?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Nem, a Frankonia Trófea Kft.-ben a német Frankonia Jagd a többségi tulajdonos és mára csak ketten maradtunk meg a magyar tulajdonosok közül. Ebből levonhatja a következtetést, hogy mekkora az önállóságom. 1985-ben kerültem a Diana Szövetkezethez, ahol a nagykereskedelem vezetésével, az importárunk beszerzésével bíztak meg. Már létezett a Trófea Kft., amikor a Frankonia megkeresett, szívesen társulnának. Nem mondtunk nekik nemet, mert tudtuk, hogy tőkeszegények vagyunk és együtt nagyobb szelethez juthatunk a tortából. Az első évben 84 millió forintos forgalmunk volt, azóta az inflációt meghaladóan évente átlag 20 százalékos a forgalmunk növekedése, ami azt jelenti, hogy 10 év alatt 500 százalékos az emelkedés. Tényleg nem dicsekvésből mondom, a 180 kiskereskedelmi partnerünk bizonyíthatja, hogy nálunk a legnagyobb a vadászati felszerelések és kiegészítők készlete, átlagosan 100-150 millió forint értékű a raktárkészletünk... lehet benne válogatni.

VADÁSZLAP: Nem jelent hátrányt, hogy Gödöllőn működnek?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Kezdetben biztos, hogy nem volt előny, de azt hiszem, mára már megszokták, elfogadták Gödöllőt a partnereink. Én itt éltem, élek és annak idején itt tudtunk ingatlant – egy 50-es években épült állattartó telepet – vásárolni. Szép fokozatosan és folyamatosan alakult ki a mai kép, a kétszintes főépület és a hozzá tartozó 1400 négyzetméteres raktár lassanként kultúrált körülményeket jelent, de van még mit csinálnunk, az átalakítások, korszerűsítések még nem fejeződtek be.

Julika – a Frankonia Trófea Kft. társtulajdonosa és új vezetője nem szeret szerepelni. Sem, mint kereskedő, sem mint vadász sosem tartozott azok közé, akik keresik a nyilvánosságot. Pedig így is, úgy is nyugodtan dicsekedhetne a sikereivel, hiszen a cég az elmúlt években a legstabilabb vadászati nagykereskedés lett, és a Tolna megyei Bábaapáti kívül kilenc országban volt alkalma vadászélmények gyűjtésére.

VADÁSZLAP: – Hányan dolgoznak a cégnél?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Nyolcan csinálunk mindent, az exportot-importot, a vámkezelést... egyedül a könyveléssel bíztunk meg egy külső céget. Ez az eredményeinket tekintve, azt hiszem nem olyan rossz arány, különösen, ha azt is figyelembe vesszük, hogy majdnem ugyanazok dolgoznak ma is velem, mint akikkel elkezdtem.

VADÁSZLAP: Mi a vadászati kereskedelem jövője?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Ez egy zárt és kis piac, tulajdonképpen 40-50 ezer vadász változó igényét kell kielégíteni... és a rendszerváltás óta még komplikáltabb lett jóformán minden, mint korábban volt... gondoljon csak a vám-, vagy a fegyverengedélyezési procedurákra. A torta tehát adott, a kereskedők ügyességétől, rugalmasságától, befektethető tőkéjük nagyságától függ, hogy mekkora szelethez jutnak. Én úgy látom, hogy még kell pár év és kialakul a szeletek nagysága, többé-kevésbé stabilizálódik a piac... és azok maradnak meg, akik hosszú távra és a tisztességes kereskedelemre rendezkednek be. Ez persze együttjár azzal, hogy sok cég és

bolt tönkremegy és a most kezdőknek egyre nehezebb dolguk lesz. A luxust a vadászok 5-10 százaléka tudja megfizetni, az olcsó termékek többnyire nem képviselnek minőséget, ezért a kis pénzü vadászok is rájöttek már, hogy érdemesebb a minőségért kicsivel többet adniuk. Ezért a mi üzleti stratégiánk a minőségi, de nem a luxus, hanem a középáras termékek forgalmazására fekteti a legnagyobb hangsúlyt, mert ez adta és a jövőben is ez adja a forgalom zömét.

VADÁSZLAP: A vadászatot hogyan kezdte?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Édesapám Gáspár János tagja volt a Gödöllői Természetfilmzők Vadásztársaságának, amelynek az első elnöke Balassa Gyula volt, a vadászmestere pedig Szigethy Kálmán. Az idősebb vadászoknak még jelent ez a két név valamit. Vele kezdtem el kijárogatni a területre, az volt a feladatom, hogy megbökdössem, ha netán a lesen elaludna. Aztán én is kedvet kaptam a vadászathoz, 22 évesen már aktív vadász voltam és jelenleg is tagja vagyok az Egresmenti Vadásztársaságának. Az Egres patak itt folyik Gödöllő mellett, de amikor „átcsoportosítottak” bennünket Tolnába, Bábaapátiiba megtartottuk a nevünket.

VADÁSZLAP: Egy vadászati nagykereskedőnek – gondolom – számtalan vadászati lehetősége van. Szokott a meghívásokkal élni?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Mostanában már elfogadok néhány baráti meghívást, de 90 százalékban inkább a saját területünkön vadászom, vadászunk. Sose izgatott a tengerpart, az utazás, inkább a vadászatot választottam, azt is lehetőleg egyedül és cserkelve. És a lövés sem mindig fontos, különösen nem az elmúlt öt évben, amióta videózom... fantasztikus élményekben volt és van részem.

VADÁSZLAP: Vannak kedvencei?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Melyik vadásznak nincsenek? Sokan megkérdezték, hogy miért egy régi, végigagyazott, 8x57-es Mauser „stucenival” vadászom? Ilyenkor el szoktam mondani, hogy azért, mert ezt a pusztát az Apukámtól kaptam, aki viszont Szigethy Kálmántól kapta ajándékba. Amikor Apuka nekem adta, azt mondta: legyen a tiéd, mert tudom, hogy te sosem fogsz tőle megválni... bár a céltávcsőve lassanként már cserére szorul. A vadfajok közül a kedvencem a vaddisznó, amelynek a vadászatát mindig nagy kihívásnak tekintetem és amelynek a vadászata – legyen az hajtás vagy les – mindig változik, sosem ugyanaz. 28 év alatt tíz méretes kant sikerült terítékre hoznom, a legnagyobb 23,5 centis, egy igazi „ősállat”, amit a Keleti-Kárpátokban ejthettem el... 260 kiló volt zsigerelve.

VADÁSZLAP: Van valamilyen vadászati álma?

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Itthon lőttem néhány érdekes agancsú bikát, bakot, dämöt... amire külön büszke is vagyok... lőttem Erdélyben medvét, siketfajdot, Ausztriában zergét, Finnországban jávorbikát, Namíbiában afrikai vadfajokat, de sem Erdélyben, sem Bulgáriában nem sikerült még farkassal találkoznom... pedig nagyon szeretnék farkast löni... gondolom ezzel nem vagyok egyedül.

VADÁSZLAP: Ahogy itt körülnéz az irodájában, a falra akasztott festmények kézzel fogható magyarázatát adják annak, hogy miért pártfogolja, támogatja a vadászati képzőművészetet.

TÓTH ISTVÁNNÉ: – Azt hiszem, alapvetően jó szívű ember vagyok, amit megtehetek, szívesen teszem. Tisztában vagyok azzal, hogy a kulturális életnek ma nincs meg az anyagi bázisa, ezért a kultúrát, a vadász-művészetet és művészeket támogatni kell. És ki támogassa őket, ha nem azok, akik vadásznak, akik a vadászatból, a vadászati kereskedelemről élnek...ugyanakkor meggyőződésem, hogy a pályázatokra, a tombolákra adott díjak és minden támogatás valamilyen formában vissza fog térülni.

Csekő Sándor

Disputa a vadászati kultúráról és etikáról

Kaposvártól észak-nyugatra, mintegy 15 kilométernyire a robbanásszerű fejlődés időszakát élő somogyi megyeszékhelytől, egy zsákút végén található Patalom, melyről nem ejtenek szót a turisztikai prospektusok és ahová nem is igen tévednek be messziről jött idegenek. 2000. november 4-én mégis valóságos „búcsújáró” helyé vált. Az új évezred első vadászati kulturális és etikai disputájára a helyi vadásztársaság vezetői és érdeklődő tagjai mellett Somogy megye számos vadászati vezetője, szaktekinélye is kíváncsi volt. A „Turul” vadásztársaság faluszéli parasztházból átalakított, stílusos, szépen felújított vadászházának nagyterme zsúfolásig megtelt. **Kapitány Ferenc**, a vadásztársaság elnöke elmondta, hogy az alig több mint 3000 hektáros vadászterületen 1997-ben alakult a jelenlegi egyesület. A terület apróvadász jellegű, az erdőszegény, intenzíven művelt területen minden élmenyért és minden forintért keményen meg kell küzdeni. De a vadbőség nem minden. A jó kollektív szellem, a baráti együttlételeménye és öröme sok mindenért kárpótol...

A VKE képviselőjében **Csekő Sándor** elnök és e sorok írója tartott vita-indítót. De nem kellett sokat beszélnünk: hamar kiderült, hogy az egybegyűltek „fél szavakból” is értik egymást. A hozzászólások, felvetések valóban a mai helyzet lényegét, legjellemzőbb vonásait érintették. **Páll Endre** – az ismert és széleskörűen elismert vadászati szak- és szépíró –, a dolgok közepébe vágva leszögezte: a vadászati etika helyzete elválaszthatatlan a vadászok és vadászatra jogosult szervezetek pénzügyi helyzetétől. A piaci gazdasági érdekek és kényszerek, valamint az etikai elvek és elvárások ma az esetek jelentős részében „vitában állnak” egymással. A hazai szarvasgazdálkodás legújabb fejleményei drámai erővel bizonyítják ezt. A folyamatos költségnövekedés arra kényszeríti a vadászatra jogosultakat, hogy mindig a legjobb egyedeket ejtessék el, még akkor is, ha az életkoruk ezt még nem indokolná. A koreloszlás tragikusan rossz. A trófeabírálat sem jelent igazi kontrollt, illetve visszatartó erőt, hisz a kegyetlen pénzügyi realitásoktól a trófeabírálok sem függetleníthetik magukat. Végzetes következményű cinkosság van kialakulóban. A hazai gím-szarvas állomány nemzeti érték mivoltáról sok szó esik, de ezen értékek védelméért szinte semmit sem tesznek az illetékesek. A hód visszatelepítésére van pénz, a szarvasvédelemre nincs...

Napjaink kérdése már nem az, hogy ki vadászik, hanem az, hogy hogyan? A nemzeti kincsnek nevezett, ám mégis minden lehetséges módon pusztított vadállományunk és ezzel együtt a vadászat jövője elválaszthatatlan a vadászati etika és kultúra színvonalától, illetve annak alakulásától. Az immár tizedik életévébe lépett Vadászati Kulturális Egyesület 2000 februárjában tartott tisztújító közgyűlésén javasolta, hogy a 2001. évet minősítsük a vadászetika évének, és ezzel együtt megkezdte a II. Országos Vadászati Kulturális Konferencia megrendezésének előkészítését. Disputát, azaz vitát, felelős beszélgetéseket szervezünk országsszerte, mert közösen kell értékelnünk a helyzetet, összegeznünk a feladatokat. Az első ilyen disputára november 4-én, a Somogy megyei Patalomban került sor.

Az alföldi őzállomány „lefejezése” már megtörtént, most a szarvasállomány következik...?

Ivusza Tamás, az OMVK Somogy Megyei Területi Szervezetének elnöke arra hívta fel a figyelmet, hogy nő a vadászok és nem-vadászok közötti feszültség. A vadásztársadalom megosztott, a különböző érdekképviseleti szervezetek közötti együttműködés is csak szavakban létezik. **Buzgó József**, a SEFAG Rt vadgazdálkodási osztályának vezetője úgy véli, hogy kettős, ám egymásnak ellentmondó folyamat tanúi és részesei vagyunk. A vadászati kultúra nagyszerű és látványos eredményekkel dicsekedhet. Rendezvények, kiadványok sokasága bizonyítja ezt. A vadászkiért térhódítása, a véreb-kultúra terjedése megkérdőjelezhetetlen realitás. De realitás az is, hogy a „pénz által vezérelt” folyamatok is erősödnek. Új vadászok sokasága járja a vadászterületeket, és a többségük minden szakmai, kulturális és etikai előzmény, megalapozottság nélkül. Az új vadászok jelentős része úgynevezett „sikerember”. Gazdasági sikereik lehetővé teszik, hogy máról-holnapra vadásszá legyenek. Ez nem baj, sőt jó dolog. De az már kevésbé, hogy sokan a vadászat terén is mindenáron „sikeresekek” akarnak lenni. És a siker zsákmanórt jelent, sokat, nagyot – bármi áron és bármilyen módszerrel... A vadászat jövője egyébként valóban elválaszthatatlan a pénztől. A vadásztársaságok ma már nem csak a vadat adják el, eladják területük legjobb körzeteit is. A honi vadász lehetőségei egyre szűkülnek – és ez drámai módon kihat az erkölcsök alakulására is...

Barkóczy István, a SEFAG Rt vezérigazgatója a vadász – vadász kapcsolat romlására, egyre bonyolultabb voltára figyelmeztetett. A jövővel kapcsolatos bizonytalanság, a különböző érdeklő lobbyk kialakulása és egyre ádázabb harca már-már áttekinthetlenné teszi a helyzetet. A vadgazdálkodás, vadászat költségei egyre nőnek, a vadászok többsége azonban

nem akar a zsebébe nyúlni... Ez a helyzet nem tartható fenn sokáig. A vadászat tényleges költségeit ugyanis előbb-utóbb meg kell fizetniük a vadászoknak. A vadászati kultúra és etika fenntartásában ebben a nehéz, átmeneti helyzetben mindenekelőtt az állami területeknek vannak még lehetőségeik. És természetesen e téren a felelősségük is óriási... **Dr. Bodnár Imre**, a Somogy megyei vadásztársaságok szövetsége és a földtulajdonosok érdekvédelmi egyesülete nevében arra hívta fel a figyelmet, hogy a vadászat-vadgazdálkodás valamennyi szereplője között létre kell jönnie az érdekegyeztetésnek. Együttműködésre van szükség, mely a közös teherviselésen és az előnyök közös hasznosításán alapul. A földtulajdonosok jogait és valós érdekeit olyan realitásként kell kezelni, melyek figyelmen kívül hagyása a rendszer összeomlásához vezet. A valós érdekek feltárásában és egyeztetésében fontos szerepe van – kellene hogy legyen –, a sajtónak. De a vadászat „sajtója” rossz. Az újságírók, a szerkesztőségek nem értik a lényegét, tehát tenni kellene végre valamit jobb tájékoztatásuk, „beavatásuk” érdekében.

Dr. Hautzinger Gyula, a VKE egyik korábbi elnöke, aki egyébként jelenleg az Egyesült Államokban teljesít katonai diplomáciai szolgálatot, amerikai tapasztalataira hivatkozva a polgárok két alapvető jogára hívta fel a figyelmet. Az egyik a tulajdonhoz való jog – és annak szentsége –, a másik a vadászathoz való jog. Amerikában nem vitatéma, hogy ki vadászhat. Mindenki, aki rendelkezik a megfelelő előfeltételekkel, aki megfizeti (az egyébként nem túl nagy költségeket), aki betartja a törvényeket – és aki tiszteletben tartja mások tulajdonjogát... Nagy nyomatékkal figyelmeztetett: ami elmúlt soha többé nem jön vissza! A múlt feletti merengés sehová sem vezet. Az új helyzethez kell alkalmazkodni, még hozzá minél gyorsabban. Ismét hangsúlyozta: a magyar vadászati

kultúra fontos „végvára” lehetne a magyar vadászati múzeum, melynek létrehozása az I. Országos Kulturális Konferencia célkitűzései között is szerepelt. Nem szabad lemondani róla!

Dr. Bod Lajos, a OMVK Somogy Megyei Területi Szervezetének titkára óva intett attól, hogy minden új vadász eleve gyanús legyen. A földtulajdonos vadászok különösképpen nem lehetnek azok. A felkészítés, a felkészítők felelőssége, hogy a vizsgálóképzés konzultációk középpontjában a vadászati kultúra és etika kérdései álljanak. Ma a legfontosabb etikai alapelvek az önkorlátozás elve...

Rohonczi Gyula, a vendéglátó vadásztársaság gazdasági vezetője elmondta, hogy a VT megalakulását, majd a vadászház megvásárlását követően az első perctől arra törekedtek, hogy a szomszédok, a falu lakossága megismerje mindennapi életüket, gondjaikat. A vadászház kapuja mindig mindenki előtt nyitva áll. A bezárkózás, a misztifikálás ellenségeket szül. A földtulajdonosok is „bejáratosak” a vadászházba. Meghívják, megvendégelik őket. Sikertelen elvárni, hogy ma már mindenki tudja: a vadászat nem a meggazdagodás forrása. **Varga István** „mezei vadászként” azt kérdezte: miért nem tesz meg mindent a vadászati vezetés, a magyar állam, hogy a páratlan értékű magyar vadállomány a biológiai világörökség része lehessen? **Dr. Boda Pál** jogászként arra figyelmeztetett, hogy a „kapitalista” – azaz a piaci gazdasági –, elveket nem lehet a régi, „szocialista” alapokra építeni. Tiszta viszonyokat kell teremteni, mind a törvénykezés, mind pedig a gondolkodás szintjén. Az etikának gazdaságilag is megalapozottnak kell lennie.

Dr. Gyenesei István, Somogy Megyei Közgyűlésének elnöke, aki egyébként maga is vadász, azt hangsúlyozta, hogy a vadászati kultúrát csak az egyetemes magyar kultúra részeként lehet és szabad értelmezni. A kultúra válsága érződik a vadászati kultúra terén is. A vadászati kultúra és etika mindenekelőtt példamutatás kérdése. Hiteles emberek, hiteles élete és mindennapi gyakorlata alapozhatja csak meg. Fontosak a jó törvények, de a vadászetika valóban csak „alulról” építhető...

A patalomi disputa új helyszínre, új résztvevőkkel folytatódik. Már szervezzük a következő találkozásokat, de várjuk a vadásztársaságok, megyei szervezetek, a VKE területi és helyi aktivistáinak javaslatait, meghívásait is. A tét óriási, a felelősség közös.

Békés Sándor

NAGY LILIK

(ANSER ALBIFRONS)

ILLUSZTRÁCIÓ: MESZLÉNYI ATTILA

A nagy lilik a lúdfélék (Anseridae) családjába tartozik. Valamikor hazánkban – főleg a Tisza szabályozása előtt – átvonuló állományát „megszámlálhatatlannak” tartották. A „temérdek” nagy liliket főleg február vége – március eleje és október végétől november 20. között figyelhették meg a vizek, mocsarak, nedves gyepterületek vidékén, ezért nevezték el „magyar libának”. Hangja, kiáltása a jellegzetes „lii-lik-lii-lik-lii-lik”. E hangot a szomszédos románok „clii-clik”-nek említik, de hasonlóan utánozzák – elnevezésükben – a szláv ajkú népek is. A tudományos, a latin „albifrons” elnevezés az idősebb példányok esetében a csőrt és homlokot beborító fehér foltra utal. Erdélyben ezért „fehér homlokú” libának nevezik, amely valamivel kisebb a vetési lúdnál. Az idősebbek az úgynevezett „szürke ludak”-hoz tartoznak, begyük és hasuk szürke alapszíne miatt. Feje, nyaka, háta barnás, az idősök mellén keresztben széles, fekete harántsávok húzódnak, gyakran össze is olvadnak, messziről sötét színt adva a lúdnak. Csőre hús-színű, sötét hasmintázata hiányzik, mellük és hasuk egyszínű szürke. A fiatalok húsa nagyszerű pecsenye, az öregeké meglehetősen rágós.

Méretei: testhossza 66-75, szárnya 44-48, farka 4,5-4,9, csüdje 6,5-6,9 cm, súlya 2-2,5 kg. Évente egyszer költ, általában 5-6 tojást rak, ezek sárgásfehérek, méretük 79x52 mm, súlyuk 123-128 gramm.

A mi A.albifrons nagy lilikünk mellett még két alfaja ismert: a Grönlandon fészkelő A.a.flavirostris és a Szibéria és Észak-Amerika szintén északi részén található A.a.frontalis. Mind a három alfaj a maga területén hatalmas populációt alkot. Így Európának Északi- és Balti-tengeri állománya félmillióra tehető, de az újabb adatok szerint a nagy lilik telelőállománya megközelíti a milliót. Az újabb romániai adatok, a Duna-delta, Rázelm-Sinoe lagúna-rendszeren telelő állomány csökkenő

tendenciát mutat, eddig kiderítetlen okokból.

A nagy lilik az északi vidékek, a tundrák, tajgák, az ottani cserjés vidékek költőmadara. Vizek, zsombékok, nádasok, tavak és folyók menti területe az igazi élőhelye, ott költ. A nedves, cserjésekkel tarkított részeket kedveli, itt építi fel a tojó a fészket, a környéken található növényi részekből, amelyet aztán pehelytollakkal, száraz fűvel, növényi részekkel alaposan kibélel, védve az ottani hideg, nedves, szeles időjárási viszonyoktól. A tojásokat júniusban, kétnaponta rakja le. A kottlás 24-28 napig tart, ezt csak a tojó végzi. Kikeléskor a pipék testét pihetoll védi, azok fészkezhagyók, nevelésüket a szülők végzik, általában másfél-két hónapig, addig, amíg a fiatalok már röpködnek. A következő költésig a család együtt marad. Esetenként nálunk is fészkel már, de csak a csapatból valamilyen okból (testi sérülés) lemaradt egyedeknél feltehető.

Főleg a Tiszántúlon vonulnak. Tavasszal fűfélékkel, a vízben található növények részeivel táplálkoznak, ősszel viszont a vetésben húznak, ott legelnek. Nálunk ősszel a gyomor-tartalom vizsgálatok a kukoricaszemek és a búza jelen-

létét 70 százalékban is kimutatták, így egyes esetekben károkat is okoznak a mezőgazdaságban. Fő vonulási területük nálunk a Hortobágy-Biharugra-Geszt-Szegedi Fehér-tó vízi világa, a szomszédokban pedig Nyugat-Erdély, Partium és Szatmár-Nagykaroly vidéke.

A faj húzása szinte óramű pontossággal történik: naponta, rendszeresen húz, ingajaratban a víz és legelő között. Erre alapozzák vadászatát is. Röviddel napfelkelte előtt útra kel éjjeli, a sík vizen található

pihenőhelyéről, kihúz a búzavetésekre. Táplálkozása után, olykor a délelőtti órákban inni visszahúz a vízre. A sötétedés előtt visszahúz a tóra, éjszakai szállására. Csak a nagy, tiszta felületű tó vizén érzi éjszakára biztonságban magát, amely védelmet nyújt a ragadozók ellen.

A hazai vadászok évszázadok óta ismerik a nagy lilik húzásának útját, irányát, ezért a „libagödröket” a legelők szélén, még inkább vízközelen állás, gondosan eltüntetve a kiasott földet. A vízközeli libagödrök előnye még az is, hogy kihúzás idején szeretnek hosszasan a víz fölött repülni, így könnyebb az elejtésük a jól álcázott helyről. Végtelenül óvatos madár, hamar észreveszi a libagödörbe tartó, vagy azt elhagyó vadászt. Időváltozás előtt, enyhe havazáskor, szemerkélő esőben, vagy havas esőben gyakran egész nap húznak. Az időjárás ilyenkor megbolygatja rendszeres napi órarendjüket.

Amikor a „kutyát sem szabadna a házból kihajtani”, akkor van a legjobb libázó idő. Nagylilikre vadászni csak az idényen belül, akkor is csak külön engedéllyel szabad, vadászónként a napi elejthető mennyiség négy példány.

Kászon Zoltán

VADÁSZBÁL

KEDVES VADÁSZTÁRSAINK!

A MILLENNIUM ZÁRÓÉVÉBEN ERDÉSZ ÉS TERMÉSZETVÉDŐ BARÁTAINKKAL KÖZÖSEN 2001. FEBRUÁR 24-ÉN A HOTEL GELLÉRT ÖSSZES TERMÉBEN RENDEZZÜK MEG A

VADÁSZOK, ERDÉSZEK ÉS TERMÉSZETVÉDŐK MILLENNIUMI BÁLJÁT.

Kérünk mindnyájukat, hogy megyéteket és vadásztársaságokat is képviselve, minél nagyobb számban vegyetek részt ezen a reprezentatív, s minden bizonnyal kiváló szórakozást nyújtó rendezvényen. Kérek továbbá mindenkit, hogy helyi rendezvényeket lehetőleg ne erre az időpontra szervezzétek, elősegítve ezzel a fenti országos, ill. nemzetközi rendezvényünk sikerét.

Tollner György

a Millenniumi Vadászati Bizottság elnöke

10 ÉVE A VADÁSZOKÉRT

KELLEMEK KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJESZTENDŐT KÍVÁNNAK

Harmónia

VADÁSZBŐLTŐK

MISKOVICS GYÖRGY
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

HARMÓNIA VADÁSZBOLTOK

- 4025 DEBRECEN, Széchenyi u. 10. Tel.: (52) 430-468 Fax: (52) 412-633 ■ 4026 DEBRECEN, Bethlen u. 36. Tel.: (52) 421-338 ■ 4400 NYÍREGYHÁZA, Zrínyi Ilona u. 8-10. Tel.: (42) 413-423 ■ 3530 MISKOLC, Széchenyi u. 14. Tel.: (46) 341-464 ■ 5600 BÉKÉSCSABA, Luther u. 12. Tel.: (66) 449-369 ■ 6720 SZEGED, Oskola u. 23. Tel.: (62) 325-044 ■ 6500 BAJA, Hattyú u. 2. Tel.: (79) 321-364 ■ 1165 BUDAPEST XVI. ker., Margit u. 116. (lőtér) Tel.: (70) 211-6480 ■ 2890 TATA, Katona u. 17. Tel.: (34) 381-418 ■ 8200 VESZPRÉM, Rákóczi u. 5. Tel.: (88) 325-033 ■ 8360 KESZTHELY, Rákóczi u. 3. Tel.: (83) 314-101 ■ 8900 ZALAEGERSZEG, Tompa u. 1. Tel.: (92) 348-011 Rádiótel.: (30) 398-369 ■ 7626 PÉCS, Király u. 75. Tel.: (72) 335-333, 325-204 ■ 7800 SIKLÓS, Szent István tér 8. (Kék Sellő Üzletház) Tel.: (72) 352-658 ■ 3300 EGER, Mátyás király út 85. Tel.: (36) 515-163 ■ 3200 GYÖNGYÖS, Szent Bertalan u. 4. Tel.: (37) 301-860 ■ 2400 DUNAÚJVÁROS, Dózsa György út 4/C (Tojánház) Tel.: (25) 405-701 ■ 7030 PAKS, Dózsa György u. 102. Tel.: (75) 315-687

NYÚLVADÁSZATOK IDEJÉN

A hajdú-bihari vadgazdálkodási alkörzetben, a bihari térségben az idén ritka szélsőséges időjárást élhettünk át. Tavasszal a késői fagyok, a végeleáthatatlan belvizek, májustól a teljes csapadékhiány több, mint harminc nap légköri aszály, rekordot döntő forróság... Mindezek ellenére az utóbbi évek egyik legjobb nyúlszaporulatának örülhettünk. Egyben – természetesen – rendkívül nagy felelőségünk is, hogyan gazdálkodjunk ezzel a szinte teljesen önmagától megújuló vagonnal?

Igazi vagyon ez a javából, mert a kis társaságok egyetlen jelentős bevételi forrása, minden apróvadás vadásztársaság pénzügyi mérleg-nyelvének meghatározó mozgatója. Nem mindegy tehát, hogy milyen döntéseket hozunk a mezei nyúl hasznosításának mikéntjében.

Vitathatatlanul legjobb módszer, ha hálózunk és élve értékesítjük állományunk jelentősebb részét, különösen, ha valaki már eljutott odáig, hogy a fiatal nőstény nyulakat vissza tudja engedni területére, esetleg nyúlban szegényebb területekre engedik ki.

Az elmúlt évek élőnyúl árai kedvezően alakultak, bár tavaly érződött némi bizonytalankodás úgy december tájékán. Ebben az évben rendkívül alacsony árakon kínálták a szerződéseket a vadászszervező irodák, magyarázták ezt a túlkínálattal – de gondoljunk, amit akarunk!

FOTÓK: MAGYAR FERENC

Nehéz a hálózás mellett dönteni, amikor a ráfordított gázolaj árak levonása után már ott vagyunk, mint a lőtt nyúl áránál, ha külföldivel vadászunk. Aztán ott volna még a hajtók bére, a felhasznált társadalmi munkanapok száma, és még ehhez jön a rizikó, az átvétel körüli bonyodalmak. Ha mindent összeszámolunk, többnyire marad a bérvadászattal történő értékesítés.

Minden társaság évadnyitó közgyűlésén megállapították a tagság kompetenciaként elvihető nyulainak számát, ezek vadászata nem jelent semmilyen szervezési többletet, mert az ütemezett fációzó napokon kerül sor ezek elejtésére.

A legtöbben inkább karácsony táján élnek ezzel a lehetőséggel, de nincs időhöz kötve, bármelyik vadászaton meglőhetik a kompetenciát, de többnyire csak leállóként, vagy szárnyvezetőként ejthetik el.

A bérvadásztatás során már jóval több a gond. Legnagyobb számban olasz vadászokat látunk vendégül. Kifejezetten nyúlvadászatot ritkán lehet vállalni, és ezt csak a 6-8 ezer hektárnál nagyobb területtel rendelkezők engedhetik meg maguknak, mert a terület egyharmadának kíméleti területnek kell maradnia.

Ha mégis a vadászat mellett határozunk, törekednünk kell a minél nagyobb számú vendég csoport vadásztatására. Minősíthetetlen, ha hatnál kevesebb vendéggel próbálunk vadászni, mert a teríték a vendég számára meg-

alázó, hasznát nem hoz, és ha megnézzük a terítékre került nyulak ivararányát, csak elvétve találkozunk bak nyúllal. Ha másnap ugyanazon a határreszen járunk, biztosan találkozunk sebzés miatt elpusztult nyulakon lakmározó szarkákkal, varjakkal, vagy mellettük tébláboló ölyvekkel.

Ezt senki nem engedheti meg magának, bármennyire üres is a kassza!

Ha nagyobb létszámú csoporttal sikerült szerződnie, akkor többnyire már csak a vadászat megszervezésén múlik a siker, és az ezzel járó árbevétel. Vendégeink lökészségét, stratégiai érzékét nem tudjuk befolyásolni, abba azonban határozottan bele kell szólnunk, hogy milyen szemnagyságú söréttel lőjön, és ha minden vadász mellé tudunk adni egy a területet, a hajtás irányát jól ismerő, a vadászatvezető szándékait követő kísérőt, kiküszöböljük a kaput, a zsákolást, vagy esetleg egy hirtelen leszálló ködben az eltévedést.

Más feladattal is meg kell bízni a kísérőket. Ne tartsák megalázkodónak vinni a vendég feleslegessé vált ruházatát, legyen náluk egy termosz tea, akár a hideg, akár a meleg ellen. A zsákmányt a kísérő veszi fel, s ha még nem pusztult el, etikusan megváltja kínjaitól. A nyulat feltétlenül meg kell vizeltetni, ha a vendég kívánja megjelölni, és elvinni a szállítójárműig, és ott ki kell zsigerezni.

Talán az eddigiekből is kitűnt, hogy nyúl vadászaton a hajtás, pontosabban a ráhajtás vadászati módot kell alkalmaznunk. A vendéget elállónak, valamint a szárnyakban járó pusksnak állítjuk. A fenékben egy pusks, lehetőleg jól lövő, hazai menjen, az esetlegesen visszatörő róka, vagy egyéb kártevők „letartóztatására”. A vadászat vezetője is a közepén halad, irányítja a szárnyakat rádióval, vagy telefonnal. Előre megbeszélte távolságon pedig mindenkinek a tudomására kell hozni a „befelé ne lőj!” tilalmat.

A szervezés kezdetén, lehetőleg a vadászat előtti napon be kell járni az egész területet, hamarabb nem szabad, hiszen folyhat még a mezőgazdasági termények betakarítása, és minden nap változhat a terület arculata. Mi nem akadályozhatjuk a betakarítást, és ha ezt betartjuk, ők sem zavarják a mi vadászatunkat. Még belegondolni is rossz, ha bekerül egy vidám tengeritörő csoport a hajtásba! A területbejárás alkalmával pontos képet kapunk az utak használhatóságáról, átterszek, hidak állapotáról, vagy arról is, hogy a hajtást keresztező árok vizét meg lehet-e lábalni, vagy sem. Jelöljük ki, és ha lehet tegyük kényelmessé a leállók lőállásait, válasszuk meg ezeket úgy, hogy legyen jó a kilátás és a kilövés lehetősége. A hajtások irányába egyezzen meg azzal, ahová a nyúl amúgy is menne. Legjobb, ha a nyári szántás

barázdái egy lucernaföld, jó legelő, vagy tarlók irányába mutatnak, itt a siker szinte biztos. Ha ismerjük a vackok többségének irányát, az első nekifutás irányát is tudjuk, így csak erre kell sétálni a pusksnak. Ha hajtót alkalmazunk, minden esetben megbízható komoly embereket vegyünk fel, ne kelljen állandóan szólógnatni, és a hajtások között vagy végén ne akarja lenézni a vendég lábáról a gumicsizmát.

Legjobb, ha kiválasztásukat és irányításukat a hivatásos vadászokra bizzuk, ők ismerik jobban őket.

Végül a szállító járműről néhány szót. Legjobb, ha egy megbízható vezető által vezetett komoly traktor vontatja a leponyvázott pótkocsit, amelynek padjai biztosan a platóhoz vannak rögzítve. Nagyban javítja a komfortérzetet, ha némi puha anyaggal bélelt kárpit borítja az üléseket, és ha kapaszkodásra alkalmas merev rudak is rendelkezésre állnak.

A fel-leszállás létrája erős és stabil legyen, kapjon helyet a kutyák rámpája is. Legyen külön tartályokban víz a kézmosáshoz, kutyák itatásához, és legyen ivóvíz a vadászok számára is. A pótkocsi oldalán erős vadakasztónak, a traktorban megfelelő mennyiségű üzemanyagnak kell lennie, és indulhatunk vadászni.

Móré János
vadászati felügyelő

TÉLI EMLÉKKÉPEK

Topogunk a hóban, várjuk a társakat, közben beszélgetünk, megvitatjuk az élet és a vadászat dolgait. Közéleg a karácsony, így hát a mai lesz az utolsó nyúl vadászatunk idén.

Közben megérkezik a vontató és az utolsó vadász is, így hát megkezdődhet az eligazítás. Elhangzik a fegyverhasználat szabályainak fokozott betartása, amelyet nem lehet elégszer hangsúlyozni. Ismerteti a vadászmester, hogy ma mire lehet vadászni.

Indulunk a vadászat első színhelyére. Zötyög velünk a vontató, rázkódunk is rendszeren egy-egy gödör után. A kutyák egy-egy szívélyes nyalogatással szeretnék bizonyítani, hogy ők is itt vannak.

A falu alatt állunk meg, innen indul az U-hajtás, míg az elállót tovább viszi a traktor. Elfoglalja mindenki a maga helyét. Nekem a szárnyba jut hely, majd a következő hajtásnál cserélünk, így mindenkinek egyenlő lesz az esélye.

Ideális időjárás a mai, alig fagypon alatti a hőmérséklet, és a hó se nagyon magas. Megindulunk. Most a falu alatti részen járó társainknak kedvez a szerencse. A keskeny kis földekre behúzódott pár madár és nyúl. Szól is már a puska, megbicsaklik a kakas röpte, és a következő pillanatban már csak a farka látszik ki a hóból.

Felénk még csend van, de már lehet látni, hogyan szaladgálnak a nyulak a hajtásban. Megiramodik egyik-másik, hogy kis idő múlva egyszer csak megállva leüljön és nagy, kanál füleivel kémlelje a határt, hogy aztán a következő pillanatban meginduljon valamelyik irányba, kitörjön az egyre közeledő körből. Felém is rohan egy, már nem vesz másik irányt, jó 30 méterre akar tőlem kifutni, amikor odalö-

vök neki. Bukfencezve vágódik el, már nincs benne élet, amikor felveszem. Mindenhol szól már a puska. Elő is szépen aprítják a vadat. Bőséges az idei szaporulat, erősek, fejlettek a nyulak. Látszik rajtuk a jóltápláltság. Igaz a növényzet is változatos volt számukra, volt is gond a dinnyésekkel.

Fogoly csapat burran fel a fenék sor előtt, alacsony repülnek tova, aztán nemsokára még egy, de ez már valamivel kisebb számú, mint az előző. Üde színfoltjai a mezőnek, kár, hogy már nagyon kevés van belőlük. Vajon vadászhatunk-e még egyszer rájuk valamikor?

Vége az első hajtásnak. Felkapaszkodunk a traktorra és együtt rázatjuk magunkat a következő indulás pontra.

A sarokra kerülök. Mellettem barátom jön, összenézünk és mosolyog a szemünk, hiszen igen jónak ígérkezik a hajtás. Nem véletlen, hiszen a terület egyik legjobb nyulas részén vagyunk. A mezőn, földeken mindenhol a villás fákrol takarmány kínálja magát a vadnak, az utak, fasorok mellett pedig színültig fel vannak töltve a fácánetek.

Lehet indulni – szól a soron végig, és elindul araszolva előre a sor. A szárnyakon már durran is egy-egy lövés. Élvezet látni, hogyan karikázik össze a meglőtt nyúl, na és a dicséző szó is jólesik a sikeres elejtőnek. Megindul felénk is a nyúlserge. Egyszerre több tapsifüles is irányunkba fordul. Sikerül szemből meglőnöm egyet közülük, míg a következő ahogy kiér a hajtásból, a felső csőből kapja a lövést. Barátom is aprítja, szól a kezében öntöltő fegyvere. Összekötve vállamra kerülnek a nyulak, ennek köszönhetően sikeresen el is hibázom a következőt. Okulva ezen, lerakom terhemet, mikor felém veszi irányát a következő fürge lá-

bú. Sikerül ezt is meglőnöm, igaz, most kellett a duplázás is hozzá. Szerencsére a közeli hajtógyerek elkéri a nyulakat, így újra szabadabban mozogok a lövéskor.

Fasort keresztezünk. Alaposan átjárjuk az alját és nem is hiába. Fácánok szállnak ki belőle kakatolva. Durrognak a fegyverek, nekem is sikerül kettőt leszóltanom. Közeledünk a leállókhoz, már nem lehet előre löni, csak a kitörő nyulakat lehet csővégre kapni.

Egyszer csak az egyik barázdából kivágódik a róka. Beszorult a ravaszdiája a körbe, bizonyára a fasorban aludt. Mindenki szorosabban fogja pusksját, szeretné, ha felé indulna meg a vörösfrakkos. Nekem kedvez a szerencse, így ma Diana kegyence vagyok, irányomba fut... Szépen löhetném szemből, de így veszélyeztetném társaimat, ezért meg kell várnom, míg átfut a vonalon. Mint egy vörös nyíl iramlik a róka, és már mindenki engem figyel. Nagyon csattan a sörétes és rögtön küldöm a következő áldást is a ravaszdi felé. Találnak a sörétszemek, és életet is fognak, már csak a farkával integet. Még esik pár nyúl ebben a körben, aztán véget ér a vadászat.

Vadtartóra kerül a nyulak serege, és az a pár fácán is, amelyek pusksavégre kerültek a mai napon. Indulunk vissza a vadászházhoz, hogy kellő tisztelettel búcsút vegyünk a vadtól. Már égnek a táborfüzek a teríték színhelyén. Sorba kerül a vad, a rókám és egy társa kerül előre, amit az egyik elálló zsákmányolt, majd sorban ezután a többi vad. Levett kappal búcsúzunk tőlük, megköszönve a szép és felejthetetlen napot, amelyet közösen átélhettünk.

Bischof Ferenc

A MUFLONRÓL, MÁSKÉPPEN

NEMZETKÖZI MUFLON SZIMPÓZIUM SOPRONBAN

2000. október 27–29. között, sorrendben a 4. Nemzetközi Muflon Szimpóziumot rendezte a Nyugat Magyarországi Egyetem Vadgazdálkodási Intézete, e sorok frójának szervezésben (az előző szimpózium Cipruson, 4 éve került megrendezésre). A szimpózium kinyilvánított céljai között szerepeltek: a muflon ökológiai szerepének tárgyilagos megítélése; a muflonnal történő gazdálkodásra és mesterséges szaporítási technológiákra vonatkozó olyan új kutatási adatok közzététele, amelyek alkalmazásával a veszélyeztetett állományok megmentése, és a túlszaporodott állományok élőhelyének védelme biztosítható; a muflon biológiájára, ökológiájára, etológiájára, genetikájára vonatkozó legfrissebb kutatási eredmények és kutatási módszerek kicserélése.

Az európai muflonállomány nagysága jelenleg több, mint 100.000 példány, vadászati jelentősége, és súlya a kontinens faunáját tekintve egyaránt elvitathatatlan. Ezt a tényt felismerve, a Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanács (C.I.C.) komoly erkölcsi és anyagi támogatást biztosított a szimpózium megszervezéséhez, egyben legmagasabb szinten képviseltette ma-

gát. Részt vett a szimpóziumon Dieter Schramm úr, a C.I.C. elnöke, Dr. Rudolf Gürtler úr, a C.I.C. alelnöke, Dr. Ryszard Dzieciolowski professzor úr, a C.I.C. Nagyvad Bizottságának elnöke, Dr. Nicolas Franco úr, a C.I.C. korábbi elnöke, jelenleg a C.I.C. Caprini Munkacsoportjának elnöke, illetve Dr. Eleftherios Hadjisterkotis úr, a Vadbiológusok Nemzetközi Szövetségének elnöke, aki előadást is tartott.

Köztudott, hogy a muflon jelenlétének megítélése néhány országban, így Németországban és Csehországban vitatott, Magyarországon pedig a vita már túllépett a tudományos műhelyek keretein, és az érintett hatóságok szintjén folyik. Ezért különösen öröndetes, hogy a szimpóziumon képviseltette magát az FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztálya, Pintér István főosztályvezető-helyettes révén, és a KM Természetvédelmi Hivatala Dr. Kovács Máttyás főosztályvezető révén.

A rendezvényen 13 országból (Portugália, Spanyolország, Franciaország, Olaszország – Szardínia, Németország, Ausztria, Magyarország, Csehország, Szlovénia, Horvátország, Bulgá-

ria, Törökország és Ciprus) több, mint 60 résztvevő volt jelen. 29 angol nyelvű előadás hangzott el, és 9 poszteres bemutató volt. A Pintér István főosztályvezető helyettes által megtartott nyitó előadásban („A vadgazdálkodás prioritásai Magyarországon, a Millennium fordulóján”) a magyarországi vadgazdálkodás eredményeinek bemutatását nagy érdeklődés kísérte, ami nem lankadt a szimpóziumot követő terepi program alatt sem.

Az előadások öt szekcióban hangzottak el. Ezek: Ökológiai és etológiai; Történelmi és gazdálkodási; Élettani; Genetikai; Reprodukciós technológiai. Öröndetes volt a hazai kutatók nagyszámú részvétele. Dr. Csányi Sándor a muflonállomány múltbeli nagyságának rekonstrukcióját végezte el a trófeabírálati korbecslések alapján. Rendkívül figyelemre méltó az a megállapítása, hogy a múltbeli becslési adatok sokkal megbízhatóbbak, mint mondjuk a gímszarvasnál, sőt, az is lehet, hogy többet becsültek, mint amekkora a valós állomány volt.

Dr. Mátrai Katalin és Urr Antal kimutatták, hogy a muflon élőhely választásában fontosabbak az élőhely

feltok környezeti jellegzetességei, mint az ugyanott található táplálékalakító növényfajok mennyisége és minősége. Emiatt, ha az előnyben részesített élőhelyen egy kedvelt növény található, akkor annak a fogyasztása igen intenzív lehet.

Dr. Takács András nagy esetszám feldolgozásával vizsgálta a hazai muflon parazitológiai állapotát. Az állományok különösen lándzsásméttel és tüdőférgességgel fertőzöttek, úgy tűnik azonban, hogy parazitáikkal szabad területeken egyensúlyban élnek.

Dr. Kordos László előadásában elmondta, hogy 400.000 évvel ezelőtről mutatható ki először a vadjuhok Ovis nemzetségébe tartozó fajának jelenléte a Kárpát medencében, és 60.000 évvel ezelőtről származik az utolsó lelet. Ebben a periódusban biztosan több, mint egy faj fordult itt elő, és lehetséges, hogy volt olyan időszak, amikor egyidejűleg egy kisebb és egy nagyobb testű vadjuh faj is jelen volt.

Végül az ötödik hazai előadás tőlem hangzott el. Megállapítottam, hogy a muflon születési arányszáma meglehetősen állandó, évről-évre mindössze

FOTÓ: BODOR MIKLÓS

0,93 és 1,0 között változik. Jelentős éves ingadozásokat mutat a születést röviddel követő bárány elhullások, és a téli elhullások száma, és mindkettő a magas hótakaróval van összefüggésben. Emiatt a lelvések számának a becslésekből történő megtervezésekor nem lehet egy átlagos szorzószámot használni, mert az éves állománygyarapodás erősen, 14 és 51% között változhat.

A poszterek között két magyar vonatkozású került bemutatásra: **Dr. Jánoska Ferenc** a hazai muflon zárttéri tartásának jellemzőit ismertette, míg **Dr. Csányi Sándor** és **Bognár Gábor** a Vadgazdálkodási Adatbázis alapján bemutatták a muflon hazai elterjedését és trófeaminőségét.

A szimpózium harmadik napján a résztvevők népes tábora a gyarmatpusztai muflonos kerttel és a süttői szabadterületi muflongazdálkodással ismerkedett. A mintaszerűen megszervezett terepi program mellett, rendkívül nagy érdeklődés kísérte **Aprily Róbert** erdészeti igazgató és **Pekár Attila** vadászati műszaki vezető igen érdekes, tudományos elemekkel is megtűzdelt előadását.

A szimpóziumon általában egyetértés volt a résztvevők között a tekintetben, hogy bár a muflon nem őshonos faj Európában, még Korzikán, Szardínián és Cipruson sem, földtörténeti szempontból nincs jelentősége annak, hogy 8-9 ezer éve telepítették-e be (földközi-tengeri szigetek), 150 éve, vagy akár 10 éve. Egy ilyen jellegű,

ideológiai megközelítés helyett, érzelmeiktől mentesen kell megvizsgálni a muflon ökológiai szerepét, hogy jól átgondolt javaslatokat adhassunk a törvény- és döntéshozóknak. Az előadások és viták tartalmából és szellemiségéből világossá vált, hogy úgy a túl sűrűn tartott állományok, mint a faj kiirtása nemkívánatos folyamatokhoz vezetne. Gazdálkodnunk kell tehát a fajjal, szabályoznunk kell állományait, ez azonban nem kizárólag a muflonra jellemző sajátosság, hanem igaz minden csülkösvadra, függetlenül attól, hogy őshonos-e vagy nem. A szimpózium végső következtetéseként a résztvevők az alábbi irányelveket fogadták el, egyhangúan.

„Mi, a Sopronban 2000. október 27-29. között megtartott Nemzetközi Muflon Szimpózium résztvevői, kutatási eredményeink, tapasztalatunk és a szimpózium ideje alatti konzultációk eredményeként a következő megállapításokkal értünk egyet:

1. A muflon (*Ovis gmelini*), bár nem nevezhető őshonos fajnak Európában, mivel a mediterrán szigetekre i.e. 6-7 ezer évvel, a kontinensre, szabad területekre, a 18. sz. végétől kezdődően telepítették be, kultúrtörténeti hagyatékaként kezelendő.

2. A muflon szabadterületi állományainak szabályozása különlegesen fontos kötelessége a magán és állami vadászterületek szakszemélyzetének, vadászati-vadgazdálkodási hatóságoknak, és természetvédelmi szervezetek-

nek. Mivel a kontinens kezelt és/vagy védett élőhelyei meglehetősen sebezhetőek a sűrű népesség és emberi tevékenység következtében, nagyon fontos a muflonállományok nemkívánatos növekedésének megakadályozása, ellenkező esetben azok veszélyeztetnék a természetes, vagy természet szerű élőhelyeket.

3. Minden muflonnal foglalkozó tudós és kutató kötelessége elősegíteni a történelmi szempontból jelentős állományok megőrzését gazdálkodási és védelmi, vagy – amennyiben szükséges – mesterséges szaporítási módszerek kimunkálásával.

4. További kutatások szükségesek a muflon történetének, rendszertanának, biológiájának, öko-etológiájának jobb megismeréséhez azért, hogy jobban meghatározható legyen helye Európa ökoszisztémáiban. A muflon reprodukciós technológiáinak további fejlesztése nagy segítséget jelenthet a veszélyeztetett állományok megmentésében és a faj génkészletének megőrzésében.”

Végül – a résztvevők és a szervezők nevében – ezúton is szeretnék köszönetet mondani támogatóinknak: a Nemzetközi Vadászati és Vadvédelmi Tanácsnak (C.I.C.), az FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztályának, az Északerdő Rt-nek, a Pilisi Parkerdő Rt-nek és a HM Süttői Erdészeti-

Dr. Náhlik András
egyetemi docens

VISSZA-PILLANTÓ

„Minden ami nagy és baráti” címmel márciusi számunkban írtunk a Somogy megyei Nagybaráti Vadásztársaság és Tóth Károly, valamint néhány társa között kialakult, azóta krónikussá fajult sárdobálósdiról. Az „ügy” úgy kezdődött, hogy Tóth úr panasza levelet küldött szerkesztőségünkbe, amely szerint a magukat többségi tulajdonosoknak állító alapító vadásztársasági tagokat, tisztviselőket a társasági törvénnyel visszaélve, az ötvenes évekre emlékeztető módszerekkel hurcolták meg. Az ennek nyomán készült riport mindkét felet meghallgatva készült.

A társaság elnöke elmondta az álláspontját, amely – természetesen – nem egyezett Tóthéval. Tóth Károly egyébként – úgy tűnik – nincs jóban a világgal, peres ügyeinek számát nem könnyű sem megjegyezni, sem követni. Így esett aztán, hogy nekünk sem sikerült összeharagoznunk vele, azon egyszerű oknál fogva, hogy a dolgok ismeretében az övétől eltérő véleményünk alakult ki. Ezt pedig Tóth úr nekünk sem nézhette el. A cikk megjelenése után legott helyreigazítást kért, amelynek az általunk begyűjtött írásos anyagok homlokegyenest ellentmondtak. Így aztán Dencsi Jánossal együtt sajtóport indított vélelmezett igazságvilágunkban. A per nem az általa „összefonódott” titulált Somogy megyében, hanem a fővárosban folyt. Első és másodfokon – immár jogerősen – a pert elvesztették, annak költségeivel együtt. A többoldalas indoklás részleteitől inkább megkíméljük a Nyájas Olvasót. A lényeg talán az ismert mondás tükrözi a legjobban: „A hír szent, a vélemény szabad”.

Ugyanis a pereskedők által kifogásoltakat a bíróság az újságíró véleményének nyilvánította. Egyes tények állítására – például amely szerint Tóth Károly nem volt hivatásos vadász, amikor beírás és krotália nélkül durrantott egy őzet és elvitte – a megyei vadászati felügyelőség igazolta a regisztráció hiányát, és azt is, hogy hatósági eljárás indult ez ügyben.

Időközben utóbbiról annyit tudunk meg, hogy elsőfokon – még nem jogerősen – a bíróság 90.000 forint büntetéssel elmarasztalta az elkövetőt.

Mindezek ellenére még két eset lehetséges: vagy Tóth Károly ringatta magát tartós tévedésbe, vagy az egész valami születési hiba.

Mi – még egyelőre – inkább a bíróság igazában hiszünk, még akkor is, ha ez is egy sajátos újságírói vélemény.

H.Zs.

KÖZÖS AKARATTAL

Az elmúlt hónapokban nem sok szó esett a hivatásos vadászok egységesített formaruhájáról. Legutóbb arról tudósíthattunk, hogy az Országos Magyar Vadászakamara elnökségi ülésén napirendjére tűzte a témát, saját hatáskörében sürgetvén a minél előbbi és végleges megoldást. Majd arról számolhattunk be, hogy a hivatásos vadászok munkaruhájjal és ünneplő ruhájával évek óta foglalkozó Vadászati Kulturális Egyesület – miután írásban is összegyűjtötte a megyei kamarák alelnökeinek véleményét – szerződést kötött a Larix Kft-vel az egységesített formaruhák gyártására és értékesítésére ... de a szaporodó megrendelések ellenére a forgalmazás nem kezdődött el. Úgy tűnt, mintha megfenneklett volna az ügy, a „bábák” között kezdett „elveszni” a jobb sorsra érdemes „gyermek”.

Pintér Istvánnak, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium vadgazdálkodási és halászati főosztálya helyettes vezetőjének támadt az ötlete, hogy egy „baráti beszélgetésre” hívja össze november 9-én az Országos Magyar Vadászakamara, az Országos

Magyar Vadászati Védegylet és a Vadászati Kulturális Egyesület vezetőit, mondván: tegyük végre pontot a hivatásos vadászok ízléses, divatos, ugyanakkor praktikus felöltöztetésének végére, mert ezt követően fogjuk kialakítani a vadászati felügyelők egyenruháját.

A két és fél óras, valóban a megoldást kereső beszélgetés után egyetértés született abban, hogy a minisztérium jogszabályban rögzíti a hivatásos vadászok öltözetére vonatkozó és kötelező járandóságait, azaz a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtására kiadott 30/1997. (IV.30.) FVM számú miniszteri rendeletet ebből a szempontból is módosítani kell.

A rendelet-módosítás előkészítésével párhuzamosan a Vadászati Kulturális Egyesület kapta újra feladatát, hogy elkészíttesse a hivatásos vadászok komplett, téli és nyári öltözetének mintadarabjait, a bakancstól az ingeken keresztül a kalapig, felfrissítve összegyűjtse a különböző árajánlatokat és együttműködve a Larix Kft-vel, megszervezze a

különböző minőségű és árfekvésű ruházat gyártását és értékesítését. A jelenlévők egyetértettek abban, hogy a minőség garanciájaként a VKE használhatja a „védjegyet”... a kamarák és a megyei szövetségek a hivatásos vadászok kulturált megjelenése érdekében aktív szerepet vállalnak az egységesített formaruha elterjesztésében.

A minden bizonnyal nem kötelező, de elérhető áron megvásárolható ünnepi öltönyre és a hozzátartozó kiegészítésekre a VKE meghívásos pályázatot ír ki a gyártók számára, amelyet egy – néhány hónapon belül sorra kerülő – országos rendezvényen – az egységesített formaruha variációival együtt – bemutatnak majd az érdekelteknek.

Talán túlzás lenne azt állítani, a „baráti beszélgetés” választ adott minden – eddig vitatott – kérdésre, annyi biztos, hogy a hivatásos vadászok egységesített öltözetének ügye ismét kimozdult a holtpontról, körvonalazódott a közös akarat ... ami dicséretére válik a beszélgetésen résztvevő vadászati szervezeteknek.

-dor

VENDÉGSÉGBEN...

A ZSELIC KAPUJÁBAN

„Ritka volt az a pásztor Somogyban, aki nem tudott faragni. Nagy volt a legelő. Nem kellett annyira vigyázni. Volt ideje a pásztor-nak. A jó kutya is segítette ebben. Mikor de-lelőn volt a nyáj, a pásztor-ember akkor nyugton volt. Ráért dolgozni. A gyakorolt mentében is tudott dolgozni... Én 14-15 éves koromban kezdtem faragni. Nekem nem volt nyugalmam, mikor delelőre ment a foka. Apámnak voltak kései, azokkal kezdtem dolgozni...”

– És Horváth-Béres János...?

– Én hat éves lehettem, amikor farigcsálni kezdtem. Nem apám, hanem a nagyapám ké-seivel. Persze, ez a korszak szinte minden gyerek életében bekövetkezik egyszer. Fogja a kést, és faragni kezd...

– Mint a híres-neves idős Kapoli Antal, aki-nek a visszaemlékezéséből a fenti pár sort idéztem...

– Nem szívesen hivatkozom rá...

– Milyen kapcsolatban voltak?

– Vérségi kapcsolatban. A dédapám volt, nagyanyámat Kapoli Rózáknak hívták...

Hatalmas, két- két és fél méteres, félig kész faszbok között beszélgetünk, Kaposszerdahelyen, Horváth-Béres János műtermében. A finom por, a megmunkált fa illata a hajdan-volt falusi asztalos és bognár műhelyek emlékét idézi fel, az óriás rönkökből kibomló virágok, ornamentikák látomásosan szép alakzatai pedig a Dráva-mente és a Zselicség fakazettás, faragott templomainak hangulatát árasztják. A fa minden formájában és állapotában gyönyörű. Egy „talpára állított” rönk tulajdonképpen önmagában is szobor.

– Hány éves lehetett ez a tölgy...?

– Száznál több, az biztos. De az udvaron fekszik egy kétszáz évnél is idősebb darab ...

A zselici erdők legidősebb egyedei, az egy-kori „hagyásfák” szép lassan mind Horváth-Béres János udvarába vándorolnak.

– Persze, csak azt vágják ki, amit egészségi, beruházási vagy egyéb elkerülhetetlen okból ki kell vágni, de ha már sor kerül erre a végső aktusra, akkor már inkább szobor legyen belőlük, mint tűzifa...

Horváth-Béres János fiatal ember. 1960-ban született, itt Szerdahelyen, ahol még mindig áll a szülők egykori háza. Itt kezdődik és valahol Szigetvár térségében ér véget a Zselic. A Zselicség a Nyugati Mecsek északi lejtőjéhez csatlakozó nagy kiterjedésű, vízváltókkal szabdal-t, erősen erdősült dombvidék, mely – a megyehatárokat átlépve –, Somogy és Baranya legjellegzetesebb kis tája. A botanikusok paradicsoma. Kitalálta Pál az 1800-as évek elején 120 növényfajt írt le, a nagytekintélyű pécsi tu-dós pap-tanár, Horváth Adolf Olivér az ötven-es években 428-at, ma pedig már hatszáznál is több fajt ismernek és tartanak nyilván a szakemberek.

Kaposszerdahely a Zselicség északi kapuja, Kaposvártól délre az első község. A megye-székhelyről kivezető meredek út szerpentinsze-rű kanyarokkal ér a faluba, hogy aztán tovább fusson a skanzenről híres Szenna, majd Zselic-kisfalud felé, ahol aztán véget is ér. Fél óra alatt egy évszázadot haladhat visszafelé az időben az, aki erre jár. A gyors ütemben fejlődő, egyre nagyobb, egyre zajosabb és egyre uniformizál-

tabb Kaposvár multinacionális nagyáruházaitól „kéznýtásnyira” az érintetlen természet fogadja a látogatót. Gyertyános-tölgyesek, cseresek, ezüsthársas-bükkösök hullámanak a szépívű dombokon. Itt minden összefügg az erdővel. Évszázadokon át erdészek, favágók, vadászok és juhászok lakták és uralták ezt a tájat. No, és persze a betyárok... A már idézett Kapoli Antal az 1950-es években így emlékezett meg erről a költő Takács Gyulával beszélgetve:

„Minden nemzetségem juhász volt. Se ka-nász, se csordás. Magam 51 évet juhászko-dtam. A Kapoli nemzetben 15 juhász volt. Ere-deti nevünk Varga. Nagyapám, Kapoli Pál Ka-polypusztán juhászodott, melyet saját birkái-nak bérelt... Azóta neveztek bennünket Kapoli-nak, mert így írta be a szolgabíró. Apám, Ka-poli Imre szintén juhász. A somogyi betyárjá-ráskor Zimányban volt. Ez erdős terület. Nem szívlelte a zavargást és 1850-ben Zimányból Gyalánba ment, mert ez sík, róna világ volt és itt nem zavarták a betyárok...”

– Nem vitás – mondja János –, hogy megle-hetősen öntörvényű nép él ezen a tájon... Én magam is sokszor csak azért cselekszem úgy, ahogy cselekszem, mert mások az ellenkezőjét várják el... Egy kicsit így voltam a faragással is. Mindenki azt akarta, hogy a Kapoli-örökség folytatója legyek. Magas helyről, hivatalos szem-élyek jelezték, hogy „sima utam lesz”, ha az általuk kijelölt utat választom. Így hát nem vá-lasztottam. A Kapoliak életművét egyébként se lehetett volna folytatni. Az egy adott korról, egy adott életformával függött össze és a mívség egy különleges színvonalával. Amit ők csináltak az kész. Nincs tovább. Ők faragók voltak. Én szobrász vagyok – aki fával dolgozik...

– A fa gyönyörű, de „múlandó”...

– Miért, száz év nem elég nagy idő egy alko-tó számára? Mert egy ápolit, gondozott faszo-bor száz évig biztosan áll a helyén és mesél...

„Keskénylevelű ökörfarkkóró” – Kaposszerdahely

Horváth-Béres János műtermében gyakoriak a vendégek. Újabban messzi tájról érkezett politikusok is megfordulnak nála, mert valami olyasmibe kezdett, aminek egyelőre sehol a világon nincsen párja. Huszonegy monumentális virágszobrot készít, melyek Kaposvártól a Zselicség szívéig sorjáznak majd az út mentén. Tizenegy alkotás már áll is a helyén. Egy-egy szobor 80-90 centiméter átmérőjű, 2,5-3,5 méter magas és 1,5-3 tonna súlyú...

– Az első Kaposváron, a Megyeháza előtt áll. Minden szobor egy-egy különleges és jellemzően zselici növényt, virágot ábrázol. Az első szobor „modellje” a kakas-mandikó. Ez a virág annak a különleges, szimbolikus hídnak az első pillére, mely a modern, XXI. századi várost összeköti az őstermészettel. A „Vadvirág út” Szilvásszentmártonban ér véget, ahol autóval már tényleg nincs tovább. Erdei ciklámen, mocsári nőszirm, ökörfarkkóró, őszi füzértkercs „áll őrt” az út mentén – hogy csak néhányan említsek a huszonegyből –, mely őt településen halad át. Azt remélem, hogy ezek

„Kakas-mandikó” – Kaposvár

a szobrok egyrészt gyönyörködtetnek, másrészt hatásosan figyelmeztetnek is, mert az embereknek végre rá kell döbenniük, hogy a természet számos értéke került végveszélybe. Az első szobrot egyébként 1999 márciusában állítottuk fel, a huszonegyedik pedig 2001 júniusában kerül majd a helyére...

Horváth-Béres János megszállott ember. A hajnal legtöbbször a műteremben találja, mint ahogy az éjszaka is. De úgy tűnik, nem csak a fához ért, nőszülni is tudott...

– Örülök neki, hogy vállalni merete önmagát és ma már csak azt csinálja, amiben hisz, amit szeret... Fantasztikusnak találom azt az utat, amit bejárt. Akkor kezdett komolyabban faragni, amikor katona volt. A többiek kocsmáznia mentek, ő ajándékot faragott nekem... Nem főiskolán tanulta amit tud, így aztán sokkal nehezebben ismerték el, mint az úgynevezett profi művészeket. De volt ereje, türelme kívánni...

Zsuzsa asszony eredeti szakmája szerint cukrász, ám most egy boltban dolgozik. Nikolett, a lányuk, 18 éves és divattervezőnek készül. Tivadar, a fiúk egyelőre nem nyilatkozik a jövőről, egyszerűen csak élvezi az életet...

A család egyébként hat tagú, mert egy komondor és egy puli is tartozik hozzá. Mintha a juhász ősök képviseltetnék magukat általuk...

– Három nagy témám van – mondja János. – A történelem, a természet és a vadászat. Bár, akár egynek is nevezhetném ezt a hármat, hisz elválaszthatatlanok egymástól...

A műterem falán fába faragott honfoglalás-kori vadászjelenetéről készült fotók, szarvas portrék és egy szép, ikonszerű sorozat Európa vadászható nagyvadairól. A főfalon egy kafferbivaly életnagyságú portréja, a munkaállványon pedig egy bőgő gimsszarvas bika kirajzolt, kifaragásra váró feje.

– A vadászatról még nem is beszéltünk...
– Muszáj...?
– Horváth-Béres János portréja e nélkül aligha rajzolható meg...
– Nekem a vadászat nem sport és nem hobbi, hanem életszemlélet, életvitel és persze fi-

lozofia... Ahhoz a nemzedékhez tartozom, amely még hajtóként ismerkedett a vadászat rejtelmeivel, és amely még hitt abban, hogy ez az út előbb-utóbb a területes tagságig vezet... De nem így történt. Így aztán tíz évvel ezelőtt úgynevezett bérkilövő lettem...

Csend lesz, nem nehéz megsejteni, hogy amit ezután kell és lehet mondani, az nem könnyű és nem is kellemes.

– Most éppen puskám sincs...
– Mert...?
– Mert elkeseredettségemben és dühömben eladtam mindent. Felforrósodott körülöttem a levegő, fekete bárány lettem. Akármit csináltam, valaki hibát talált benne és belekötött. Persze, hibáztam is. De manapság ez nem nehéz. Tilalomfák veszik körül a vadászokat, törvények és rendeletek sokasága. Akármit csinál, a fenyegetés, a fenyegetettség árnyékában teszed...

– Vadász – puska nélkül...?
– Képtelenségnek tűnik, de lehetséges. Van, aki fényképezőgéppel „vadászik”, én a sze-

„Baracklevelű harangvirág” – Szenna

memmel, a fantáziámmal. Amit látok, amiről álmodom – megfaragom. De természetesen lesz még puskám is. De most, egyelőre, nem olyan fontos. Le kell tisztulniuk a dolgoknak. Kint a világban is és bennem is. Egyébként, úgy gondolom, a bajok egyik forrása éppen az, hogy ma szinte bárki, bármikor vadász lehet. Nem kell már hajtani, nem kell lesni, figyelni az öregek szavát, kívánságait... Nincs tagjelöltség, nincs megmérettetés. Nincs sorrend. A sörétes puskát és a golyós fegyvert egyszerre veszi meg az új vadász...

Így igaz. Nem csak egyszerűbbé váltak, nem csak felgyorsultak, de mintha egy kicsit ki is üresedtek volna a vadászattal kapcsolatos eljárásaink és fogalmaink. A vadászat az ünnepnapok rangjáról szép lassan leszáll a hétköznapi dolgok kavargó forgatagába. E folyamat ellen ma már talán csak a vadászati irodalom, a művészet és a kevesek által, ám annál elszántabban védelmezett hagyományok tehetnek valamit...

Újra körbejárjuk a műtermet. Akármerre megyünk, akármerről nézzük, a kaffer bivaly éppen a szemünkbe néz. Mint ahogy a gyönyörű erezésű tölgyszeletről kifaragott gím-bika is...

Békés Sándor

Mire szabad vadászni?

Decemberben: selejt gímszarvasbika, tehén, ünő, borjú – dámbika, tehén, ünő, borjú – őzsuta, gida – muflonos, jerke, bárány – vaddisznó – szika szarvasbika – Dybowski szarvas – mezei nyúl – házi görény – nyest – fácánkakas – vetési lúd (naponta és személyenként 4 db ejthető el) – nagyilikkre (a vadászati hatóság által engedélyezett időben és mennyiségben) – tőkés, bőjt, csörgő, barátréce, kerceréce, szárcsa (naponta és személyenként legfeljebb 8-8 db ejthető el, a tenyésztett vadkacsa tilalmi időn kívül és napi terítékkorlátozás nélkül lehető) – balkáni gerle.

Januárban: selejt gímszarvasbika, tehén, borjú – selejt dámbika, tehén, borjú – őzsuta, gida – muflonos, jerke, bárány – vaddisznó – házi görény – nyest – fácánkakas – vetési lúd (naponta és személyenként 4 db ejthető el) – nagyilikkre (a vadászati hatóság által engedélyezett időben és mennyiségben) – tőkés, bőjt, csörgő, barátréce, kerceréce, szárcsa (naponta és személyenként legfeljebb 8-8 db ejthető el, a tenyésztett vadkacsa tilalmi időn kívül és napi terítékkorlátozás nélkül lehető) – balkáni gerle.

Egész évben lehető: vaddisznó kan, süldő, malac (kocára, azaz az 50 kg zsigerelt súlyt elérő vagy meghaladó nőivarú vaddisznóra csak május 1-je és január 31-e között szabad vadászni) – üregi nyúl – róka – pézsmapocok – nyestkutya – mosómedve – dolmányos varjú – vetési varjú (fészektelepen és annak 200 méteres körzetében csak május 1-je és február 28-a között) – szarka – szajkó.

DECEMBER						
Télelő, avagy Karácsony hava						
A hó napja	A hét napja	A Nap		A Hold		Fázisa
		kelte	nyugta	kelte	nyugta	h m
11.	Hétfő	7 22	15 53	16 14	7 06	O 10 03
12.	Kedd	7 23	15 53	17 10	8 19	
13.	Szerda	7 24	15 53	18 16	9 23	
14.	Csütörtök	7 25	15 53	19 30	10 16	
15.	Péntek	7 25	15 53	20 47	10 59	
16.	Szombat	7 26	15 54	22 04	11 33	
17.	Vasárnap	7 27	15 54	23 19	12 02	
18.	Hétfő	7 27	15 54	---	12 27	C 1 41
19.	Kedd	7 28	15 55	0 31	12 51	
20.	Szerda	7 29	15 55	1 41	13 14	
21.	Csütörtök	7 29	15 56	2 50	13 38	
22.	Péntek	7 30	15 56	3 57	14 05	
23.	Szombat	7 30	15 57	5 04	14 36	
24.	Vasárnap	7 30	15 57	6 07	15 11	
25.	Hétfő	7 31	15 58	7 07	15 53	● 18 22
26.	Kedd	7 31	15 59	8 00	16 40	
27.	Szerda	7 31	15 59	8 47	17 34	
28.	Csütörtök	7 32	16 00	9 26	18 32	
29.	Péntek	7 32	16 01	10 00	19 33	
30.	Szombat	7 32	16 02	10 29	20 36	
31.	Vasárnap	7 32	16 03	10 54	21 39	

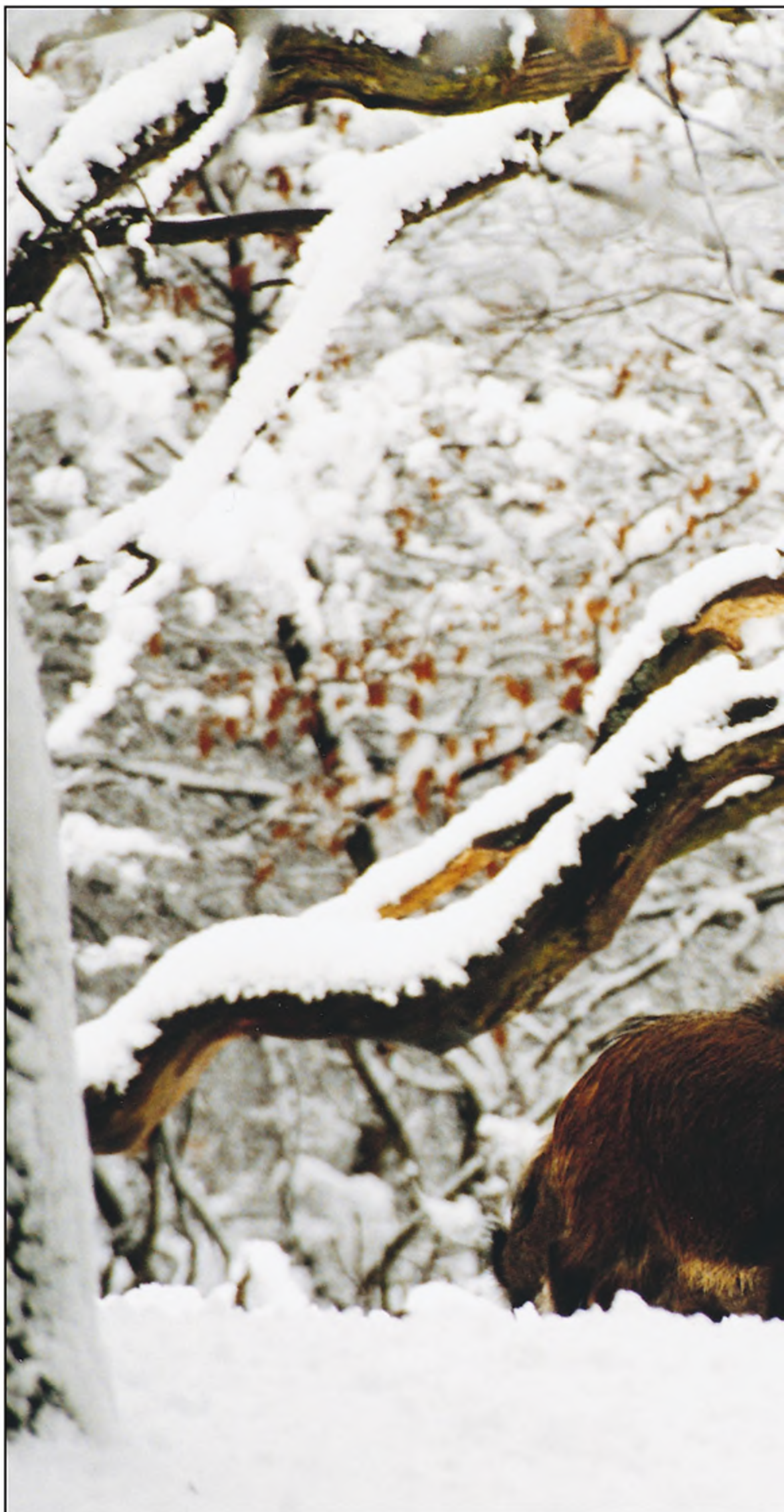
A tél kezdete 21-én 14 óra 38 perckor (KözEI)

JANUÁR						
Télhő, avagy Boldogasszony hava						
A hó napja	A hét napja	A Nap		A Hold		Fázisa
		kelte	nyugta	kelte	nyugta	h m
1.	Hétfő	7 32	16 04	11 16	22 43	
2.	Kedd	7 32	16 05	11 38	23 49	D 23 32
3.	Szerda	7 32	16 06	12 00	---	
4.	Csütörtök	7 32	16 07	12 23	0 56	
5.	Péntek	7 32	16 08	12 50	2 07	
6.	Szombat	7 31	16 09	13 21	3 20	
7.	Vasárnap	7 31	16 10	14 00	4 36	
8.	Hétfő	7 31	16 11	14 50	5 51	
9.	Kedd	7 30	16 12	15 51	7 01	O 21 24
10.	Szerda	7 30	16 14	17 03	8 02	
11.	Csütörtök	7 30	16 15	18 22	8 51	
12.	Péntek	7 29	16 16	19 43	9 31	
13.	Szombat	7 29	16 18	21 02	10 03	
14.	Vasárnap	7 28	16 19	22 18	10 30	
15.	Hétfő	7 27	16 20	23 30	10 55	
16.	Kedd	7 27	16 22	---	11 19	C 13 35
17.	Szerda	7 26	16 23	0 41	11 43	
18.	Csütörtök	7 25	16 24	1 49	12 09	
19.	Péntek	7 24	16 26	2 56	12 38	
20.	Szombat	7 24	16 27	4 00	13 12	
21.	Vasárnap	7 23	16 29	5 00	13 51	
22.	Hétfő	7 22	16 30	5 56	14 36	
23.	Kedd	7 21	16 32	6 44	15 28	
24.	Szerda	7 20	16 33	7 26	16 25	● 14 07
25.	Csütörtök	7 19	16 35	8 02	17 25	
26.	Péntek	7 18	16 36	8 32	18 27	
27.	Szombat	7 17	16 38	8 58	19 31	
28.	Vasárnap	7 15	16 39	9 21	20 34	
29.	Hétfő	7 14	16 41	9 43	21 38	
30.	Kedd	7 13	16 42	10 04	22 44	
31.	Szerda	7 12	16 44	10 26	23 51	

ÁTMENŐ KÉPÜNKÖN

BLAUMANN ÖDÖN

FELVÉTELE

magyar **VADÁSZIAP**

A VADÁSZOK BORAI

Még nem ismerjük, olyan nagyon nem is foglalkoztunk vele ... csak lassan-lassan tanuljuk meg, hogy nekünk – magyar vadászoknak – már vannak olyan boraink, amelyeket a magunkénak vallhatunk, amelyek a különböző vadételekhez illenek és amelyek fogyasztása hozzátartozik vadászati és gasztronómiai kultúránkhoz. A nyár folyamán Kiskőrösön választotta ki a vadászokból-borászokból álló zsűri a 2000–2001. évi vadászok borait, amelyet minden vadász karácsonyi asztalára ajánlunk.

A Vadászati Kulturális Egyesület által megrendezett „Vadászok bora” Országos Borversenyéről korábbi lapszámainkban már tudósítottunk, de a nyertesek teljes listáját még nem közöltük ... arra várva, hátha sikerül megoldania a VKE-nek a díjazott borok országos értékesítését. Az augusztusban életbe lépett és a borok értékesítésére vonatkozó jogvédelmi törvény – sajnos – ezt az értékesítést nem tette megszervezhetővé, ezért a borok iránt érdeklődőknek csak azt tudjuk ajánlani, forduljanak közvetlenül a termelőhöz, ha valamelyik bor megnyerte tetszésüket, illetőleg ha kisebb-nagyobb tételben hozzá kívánnak jutni. Hogy a döntésüket megkönnyítsük, közöljük a díjazott borok előállítóinak nevét, telefonszámát, illetőleg – ha sikerült megtudni – zárójelben egy-egy palack árát.

A vaddisznó-pörkölttel harmonizáló borok:

- I. díj Cabernet cuvée '98
Vylyan Szőlőbirtok és Pincészet Rt.
T.: 72/351-012
- II. díj Cabernet sauvignon '96
Hilltop Neszmély Rt.
T.: 326-4984
- III. díj Talentum cuvée '97 (1688 Ft)
Zwack Unicum Eurobor – Bataapáti
T.: 456-5278

Oklevelet kaptak:

- Cabernet sauvignon '97 (563 Ft)
Eszes Vin Kft. Kiskőrös
T.: 78/311-373
- Pinot Noir '98 (650 Ft)
Weinhaus Kft. Bócsa
T.: 78/353-011

Szarvaspecsenyéhez javasolt borok:

- I. (Az első díjat nem adta ki a zsűri)
- II. díj Kékfrankos '99 (263 Ft)
Kecel Borker Kft.
T.: 78/321-023
- III. díj Cabernet franc '97 (1350 Ft)
Zwack Unicum – Vincze Béla
T.: 456-5278

Oklevél:

- Cabernet sauvignon '98 (1720 Ft)
Vylyan T.: 72/351-012

Aranyérmesek

Ezüstérmesek

Bronzérmesek

Őzpecsenyével harmonizáló borok kategóriája:

- I. díj Cabernet sauvignon '98 (660 Ft)
Óregbaglas Kft. Kéthely T.: 85/339-168
- II. díj Cabernet cuvée '98 (1201 Ft)
Zwack Unicum – Mőcsényi kastélybor
T.: 456-5278
- III. díj Montenouvo cuvée '97 (1620 Ft)
Vylyan T.: 72/351-012

Oklevél:

- Kékfrankos '99
Pohan-Vin Kft. Kiskőrös
T.: 78/511-050
- Rajnai rizling '99 (499 Ft)
Szigetvin Kft. Szigetcsép
T.: 24/418-628

Mezei nyúlból készült paprikáshoz ajánlott borok:

- I. díj Blau Burger '99 (350 Ft)
Dulai András – Kiskőrös
T.: 78/311-545
- II. díj Cabernet-Képoportó '98 (780 Ft)
Vylyan T.: 72/351-012
- III. díj Zweigelt '98 (1560 Ft)
Vylyan T.: 72/351-012

Oklevél:

- Tramini '99 (563 Ft)
Borbély és társa – Badacsony
T.: 30/9271-414

Fácánsültekhez ajánlott díjazott borok:

- I. díj Olaszrizling '99
Hugyi Zoltán – Kunság
T.: 78/321-448
- II. díj Chardonnay barique '98 (1560 Ft)
Zwack Unicum – Mőcsényi kastélybor
- III. díj Sauvignon '98
Hilltop Neszmély Rt. 457-3232

Oklevél:

- Rizlingszilváni '99
KUTE Kft. Soltszentimre
T.: 78/445-261
- Tramini '98 (660 Ft)
Óregbaglas Kft. Kéthely
T.: 85/339-168

Párolt vadkacsához illő borok:

- I. díj Olaszrizling '99
KUTE Kft. Soltszentimre
T.: 78/445-261
- II. díj Chardonnay '99 (499 Ft)
Szigetvin Kft. Szigetcsép
T.: 24/418-628
- III. díj Kékfrankos '99 (525 Ft)
Kecel Borker Kft.
T.: 78/321-023

Oklevél:

- Semillon '98 (580 Ft)
Óregbaglas Kft. Kéthely
T.: 85/339-168

Szalonka-sülttel harmonizáló borok:

- (Az első díjat a zsűri nem adta ki.)
- II. díj Irsai Olivér '98 (490 Ft)
Óregbaglas Kft. Kéthely
T.: 85/339-168
- III. díj Ottonel muskotály '99 (563 Ft)
Borbély és Társa Kft. Badacsony
T.: 30/9271-414

Oklevél:

- Sauvignon '99
Szigetvin Kft. Szigetcsép
T.: 24/418-628

A kollekció megvásárolható Budapesten a Fóti út 88. szám alatt, a Flancos Flaska boltban. Telefon: 230-8059 Fax: 233-2231

VADÁSZOK ÉS GYERMEKEK

Igen jó együttműködés alakult ki néhány év alatt a Csemő Községi Vadásztársaság és a csemői Ladányi Mihály Általános Iskola között a Vadászati Kulturális Egyesület ceglédi képviselőjének, **Mészáros Ivánnak** támogatásával. A vadásztársaság közseggi segítséggel jött létre, és a közseg fiataljainak természet-szeretete, környezetvédelme tanítását hosszú távon célul tűzte maga elé. Szilávik Katalin iskolaigazgató támogatásával nyílt lehetőség arra, hogy a vadásztársaság tagjainak bevonásával gyümölcsöző együttműködés jöjjön létre, amelynek haszonélvezője végül is minden Csemő erdeit járó ember, a környezetünk tisztaságát és óvását már természetesnek elfogadó, és ebben cselekvő új generáció.

A vadásztársaság tagjainak kezdeményezésére tavasszal szemétszedéssel egybekötött természetjáró napot szervezett az iskola. A négyszáznál több gyereket, 30 tanárt és 25 vadászt mozgósító napon rengeteg szemét gyűlt össze, miközben a gyerekek rádöbbenhettek arra, hogy a felnőtt társadalom mennyire elítélendő módon okoz helyrehozhatatlan károkat saját környezetében. Legutóbb pedig az Állatok Világnapja alkalmából sikerült igen magas színvonalú megmozdulást szervezni, amelyen az egész iskola gyermekesége tett tanúbizonyosságot arról, hogy nyitott szemmel jár a természetben. Vadászok vizsgáztatták a nebulókat vadnyomismeretből, madárhangok felismeréséből, a környezetükben élő vadászható és védett állatokról. A foglalkozás után a gyerekek nagy érdeklődéssel nézték végig az íjász és vadászkutya bemutatókat.

A nagy sikert aratott rendezvények előzménye, hogy az iskolában két év óta kéthetenkénti rendszeres foglalkoztatással Természetjáró Ifjú Vadász Szakkör működik, amelynek létrehozása és működése Kalmárné Marika tanárnő és Szűcs Illés hivatásos vadász nevéhez fűződik. A foglalkozások során a gyerekek a vadászterületen található vadfajokkal ismeretséget kötöttek, tényleg kiveszik részüket az etetésből, miközben fészekodók kirkásával és madáretetéssel, környezetük megismerésével és megvédésével töltik el szabadidejüket. Ez a lelkes gyerekekből

álló társaság a záloga annak, hogy községünkben olyan generáció nőjön fel, amely az erdő nem szemét eltüntetésére használja, akik a vadászokat nem állatgyilkosoknak, hanem azokat gondozó, azokkal gazdálkodó természetszerető embereknek mutassa be környezetében.

Dombos Endre
vt. titkár

A MUNKA FOLYTATÓDIK

A megyei almanach elkészültével a Baranya Megyei Vadászok Alkotó Klubja már az újabb feladatokra és az újabb megmértetésekre készül. Az almanach, az alkotó klub eddigi munkájának mérföldköve. Ebben a kiadványban pontosan lemérhető, hogy ki hol tart. Az eddigi munka értékelésére, és a jövő feladatainak felvázolására gyűltekek össze a klubtagok október 23-án, Zókon. A zóki várhegyen található **Békés Sándor** meghitt vadászháza, amely lassacskán a hazai vadászati kultúra egyik központja lesz, hiszen számtalan megbeszélés és összejövetelel színhelye volt már eddig is.

A házigazda jogán Békés Sándor, a klub vezetője köszöntötte a megjelenteket, és megköszönte az eddigi munkát. A továbbiakban kötetlen beszélgetés formájában, egymásnak ötleteket adva, megszülettek az újabb tervek, és célkitűzések. A festőkből, írókból, fafaragókból, és fotósokból álló klubtagok egyöntetű véleménye az volt, hogy nyitni kell a szomszédos megyék felé. Ezen kívül fontos lenne a vadászművészetre fogékony általános és középiskolás diákok bevonása a klub életébe. Békés Sándor ismertette a Vadászati Kulturális Egyesület által szervezett megyei disputa előkészületeit, aztán számtalan ötlet és elképzelés hangzott még el a jobbitás szándékával, amelyek azt mutatják, hogy vannak még tartalékok, vannak olyan művészeti elképzelések – amelyek még megvalósításra várnak. Az est hangulatos szalonnasütéssel zárult, és a vadász művészek távozásra után a zsarátok tovább izzott a zóki hegyen.

A.G.

HELYESBÍTÉS

Előző számunk 19. oldalán megjelent „Emlékoszlop Dél-egyházán” című tudósításunkban két név hibásan jelent meg. Az emlékoszlop alkotója **Fekete**

János és a szerző **Eibl Krisztina**. Az érintettektől és a kedves Olvasóktól elnézést kérünk.

AZ „ÉV TERMÉSZET-FOTÓSA 2000.” FOTÓPÁLYÁZAT

Nyolcadik alkalommal írta ki a Magyar Természetfotósok Szövetsége, a Környezetvédelmi Minisztérium és a DUNPACK Papír- és Csomagolóanyag Rt.-vel közösen az „Év Természetfotósa” pályázatot, amely napjainkra Magyarország egyik legnagyobb, legszínvonalasabb pályázatává vált. Idén a pályázatra **123** pályázó **3187** alkotást küldött be, amelyből **316** papírkép, **2849** kisdia, **22** nagydia volt.

Kategória díjak: I. kat. **Kezünkben a Föld** 1. Tuba Zoltán: **Fényzőn**, 2. Kármán Balázs–Novák László: **Gépkezelő**

II. kat. **Madarak és viselkedésük** 1. Kármán Balázs–Novák László: **Mesterhorgász**, 2. Antli István: **Hattyú II.**

III. kat. **Emlősök és viselkedésük** 1. dr. Mészáros László: **Szarvasok**, 2. Vadász Sándor: **Érdeklődők**

IV. kat. **Az állatok viselkedése** 1. Horváth Csaba: **Találkozás**, 2. Vadász Sándor: **Kék herceg**

V. kat. **Állatok szemtől-szemben** 1. Röffler János: **Tölcsérben**, 2. Dombovári Tibor: **Blenni**

VI. kat. **Vadon élő növények és gombák** 1. Kopacz András: **„Gyönyörűm ...”**, 2. dr. Vizúr János: **Színvarázs**

VII. kat. **Kompozíció és forma** 1. Vadász Sándor: **Levéllenyomat**, 2. Gyarmati Csaba: **Pasztell**

VIII. kat. **Tájaink** 1. dr. Mészáros László: **A Medves-fennsík**, 2. Takács Gábor: **Szövetség**

IX. kat. **A víz az Élet forrása** 1. Radisics Milán: **Vaddisznókodás**, 2. Szabó László: **Párás hajnal**, 3. Papp Zoltán: **Ragyogás**, 3. Kristán János: **Zergevirág**

X. kat. **Élet a vízfelszín alatt** 1. Dombovári Tibor: **Csikóhal**, 2. Násfay Béla: **Fény felé**

XI. kat. **Napnyugtatól napkelteig** 1. Kármán Balázs–Novák László: **Gloria in excelsis Deo** 2. Krivánszky Árpád: **Halászat**

XII. kat. **Ifjúsági kategória** 1. Máté Bence: **Rivaldafényben**, 2. Lád Balázs: **Dézsmá**, 3. Máté Bence: **Nagy falat**

A pályázat fődíját, és az „Év természetfotósa” címet 2000-ben a **Kármán Balázs–Novák László** szerzőpáros nyerte el.

LAPÁTOSOK TOLNA MEGYÉBŐL

Tolna megye méltán híres a dámjairól, bár akadnak vadászok, akik olykor méltatlanul lekecsinylően említik e pompás vadfajt, amelynek oka talán abban rejlik, hogy vadaskerti vadnak tartják.

Aki vadászott dámra, az tudja, milyen az „íze” egy-egy hajnali cserkelésnek, barcogás idején.

A Tolna megyei populációból kiemelkedő a Gyulaj-Tamási, Belecska, Kisszékely területei, ahol már jó néhány olyan bika került terítékre, amely az év végén előkelő helyre került a trófeabírálatkor. Nagyon jó állományt gondoz a Koppányvölgye-Kocsola Vadásztársaság is, és méltán büszkének lehetnek dámjaikra, hiszen az idén a 140-es törzsállományból 14 bikát

szándékoznak terítékre hozni. Egy német csoport 7 bikát zsákmányolt a barcogási időben. Ezen felül szép trófeákra lehet büszke a szekszárdi dombságon gazdálkodó Szakszervezeti Vt., a Mőcsényi Vt. és a Bataapáti társaság is.

Gyulaj Rt. 5,10 kg 205,56 IP, 4,05 kg 195,26 IP, 3,90 kg 194,96 IP,

Bataapáti Vt. 4,17 kg, Koppányvölgye-Kocsola Vt. 4,90 kg 193,97 IP, 4,52 kg 189,44 IP, 5,00 kg 188,51 IP, 3,82 kg 182,40 IP, esett ezen felül egy 2,77 kg, 3,10 kg és egy félagancsú 2,95 kilós agancssúlyal. Megyénkben eddig 97 dámtrófeát bíráltak el, ebből 24 arany-, 15 ezüst-, és 14 bronzérmes minősítésű.

Bischof Ferenc

Nemzetközi vizslaverseny

Vidám kutyacsaholás verte fel nemrég Győrújfalun, a Duna árterében a hajnali csendet. Többnyelvű vezényszavak röpödtek, sípok hangja szólt. A ligetes, kis belső tavakkal és sűrűn szövött aljnövényzettel megáldott erdővel tarkított terep ideális helyszín volt arra, hogy a nemzetközi vizsla főversenyen három ország húsz kutyája mérte össze tudását, többek között egy ritkán látható fajta, az epagneol breton, amely a vizslákra, szetterekre egyaránt emlékeztet, de kisebb méretével ügyesebben mozog a sűrű csalitosban.

Az osztrák, csehszlovák és az egykori NDK-s vadászok számára mindig is természetes volt, hogy kutyáik felkészültségét nemzetközi versenyeken mérjék le. Magyarország 18 év késéssel lépett porondra, és ez a hátrány a mai napig érződik – így összegezték a nemrég megrendezett nemzetközi kutyaversenyt a szakértők. Az első helyeken szlovákiai indulók végeztek. Kis vigasz, hogy köztük a szlovákiai magyarok jeleskedtek, de szorosán mögöttük ott voltak a magyarok, s ha a kutyák munkáját tekintik, egyre jobb a hírünk külföldön.

„Kutya nélkül kutya dolog vadászni” – mondja **Németh Gergely**, szanyi vadász, az ismert mondást megfordítva. A társaságunk húszezer forintért vett egy vizslát, s egy év alatt egy millió hasznót hozott, annyi elveszett vadat talált meg.

Az osztrák, szlovák és magyar bírásokból álló zsűri vezetőbírója a legnagyobb tapasztalattal rendelkező **Bösz József** volt. – A házigazdák, **Mikola Géza** vezetésével, nagyszerű terepet jelöltek ki a versenynek. Ideális viszonyok között mutathatták meg a kutyák, mit tudnak.

A papírforma végül bizony igazolódott, a nagyobb múltú szlovákiai versenyzők nyertek. **Banász Ottó** Surányból, Öregtemplomi Flott nevű drótszörű német vizslájával 374,5 pontot ért el (380 a maximum). **Parcetic Stefan** Tapolcsányból végzett a második helyen 355 ponttal. Az ő kutyája, Dina zo Sterf, azonban már magyar siker is, mivel rövidszörű magyar vizsla szuka volt. A két győztes **Libor Lajos**, illetve **Kürthy Alexander** tenyésztéséből való.

A legjobb magyar versenyző a harmadik helyen végzett **Bajusz István** volt, aki **Libor Lajos** Ulk nevű drótszörű német vizsláját vezette 351 pontos eredménnyel (tenyésztő: Zani Antonio).

A mezőnyben hölgyek is versenyeztek, legjobbjuk **Tiliczki Andrea** a nyolcadik lett Csokolády Cili nevű rövidszörű magyar vizsla szukájával (tenyésztő: Kertész Sándor).

Az ír szetterekkel versenyző osztrákoknak ezúttal nem termelt babér, mert a legjobb eredményük a 12. hely volt.

FOTÓ: TÚZES JÁNOS

JÁTÉK A HATÁROKON

Közismert „rémregény”, hogy a trófeákkal nyugatra igyekvő fizető bérvadász vendégek milyen tortúrákat élnek át a határokon az átkelés során. Sorra jelennek meg a megtörtént esetekről az ablakba nem tehető cikkek a rangos német nyelvű szaklapokban. Sajnos – és ez a nagyobb baj – többségükben igazuk van. Kevesebben tudják azonban, hogy például a Romániából hazatérő magyar vadászok hazai földre toppanva milyen leckéket kapnak, velünk élő diszkriminációból és a bürokratizmusból. Például a szabályos bérvadászati szerződéssel terítékre hozott agancsról nem hiszik el a vámáru nyilatkozatba beírt – nem vadászati –, hanem hazai forgalmi értéket. Főként azért, mert nem tudják. Hiába van továbbá a származási helyről állatorvosi igazolás, újból meg kell vizsgáltatni az abszolút steril – öt órán át főzött – trófeát, darabonként (ünnepnap lévén dupla tarifáért) 4000 forintért. Ha van éppen ott állatorvos. Mert, ha nincs, várni kell, adott esetben 4-5 órát, az ünnepnap „készenléti díj” ellenére is. CITES papírt kérnek olyan fajokért, amelyek nem tartoznak a Washingtoni egyezmény alá, büntetnek olyanok esetében, amelyek nálunk védettek, de az elejtési helyen szabadon vadászhatók... de még hosszán lehetne sorolni a „magyar-magyar” süketpárbeszéd anomáliáit. Azt megértjük, hogy minden nem szerepelhet a furton furt változó rendeletekben, szabályzatokban, de bosszúval lett volna már idő arra, hogy mindezeket egy brosúrával megnyugtató módon rendeznék. Eppen ezért a közeli terveinkben szerepel, hogy a VPOP illetékeseivel körbe járjuk ezt a viszonylag könnyedén orvosolható, de sokakat érintő, és felettébb bosszantó témakört. Manapság a határokon sikeres vadászként átkelni kifejezetten kalandos vállalkozásnak mondható.

– H –

A látványos versenyeket, a szépen megrendezett nyitó és díjkiosztó ünnepséget pihentető programok is felváltották. A résztvevők a fehér asztalnál a magyar konyha remekei és tüzes italok mellett a vadászkiállítás helyzetéről, jövőjéről váltottak szót. **Pintér Csaba**, az FVM megyei hivatalának vadászati és halászati osztályvezetője többek között azt taglalta asztaltársaságával, vajon milyen hatása lesz annak a rendeletnek, amely 2002. márciusától lép életbe és kimondja, hogy csak felsőfokú vadgazdálkodási végzettségű bírójá lehet a kutya megmértetéseknek. A gyakorló vadászok azonban úgy látják, nem vitatva a végzetek elméleti tudását, hogy a gyakorlatban egészen más kell ahhoz, hogy valaki igazán értsen a kutyákhoz. A mostani verseny vezető bírójának, **Bösz Józsefnek** nincs ilyen végzettsége, de azt senki sem merné kétségbe vonni, hogy Magyarországon ő a legjobb bírók egyike, nemzetközi szaktekintély.

A vadászkiállítás munkavizsgálója a 70-es évek óta kötelező nálunk. Az osztrák bírók, **Veronika** és **Hans Schödl** szerint a magyarok a vizslázásban is igen erősek.

– Egyre gyakrabban fordul elő – állítják –, hogy magyarok nyernek osztrák versenyeken. Legutóbb például Tullnban éppen a győri vadászkлуб kutyái voltak sikeresek, egyikük első lett.

A Szlovákiát képviselő bírók – **Balogh László** és **Varga Ferenc** pedig szintén a rendezést emelték ki. Ez persze azzal járt, hogy maga a rendezők vezetője, **Mikola Géza** lemondott a versenyzéről. – Sem bíró, sem rendező nem indulhat ilyenkor – mondta kis szomorúsággal a hangjában **Mikola Géza**. – Korrektnek kell lenni. A versenyeknek megvannak a maguk belső törvényei, ettől hitelesek az eredmények.

A Győrújfaluban rendezett verseny szép és ritka összefogás eredménye. Támogatói a Dunaközi, az MVG, a szanyi Dózsa vadásztársaságok, a Lajta-Hansági Rt. területtel, vaddal segítettek. A díjakat a bábolnai Porcijó, az Alpha Pet Food, a területi vadászkamara adta. **Lovas Károly** Nickelsdorfból, és **Mikola Géza** a győrújfalusi magyar vizsla kenneltől pénzzel, a MEOE Győrből munkával, a naszályi **Essősy Gábor** Compatriota di Bonfini olasz vizsla kennelje gépkocsikkal, a Dunakiliti Konzervüzem ételmezzel járult hozzá a sikerhez.

A szakemberek szerint a jövő egyik legfontosabb feladata elfogadtatni, elismertetni a magyar vizslát. Büszkék lehetünk erre a fajtára, hiszen például drótszörű változata a legügyesebb volt a vízi munkában.

Pió Márta

MIRE SZERETSZ VADÁSZNI?

POZITÍV TŰSKE

Kérdezik gyakran egymástól a vadászok. A válasz persze mindig más, hiszen nem vagyunk egyformák. Ahány ember, annyi féle, és ez így van a zöldkalaposok között is. Van aki kijelenti, hogy őt csak a disznó érdekli, és csak is nagy kanra hajlandó a puskáját felemelni. Akad olyan, aki az őzet csak „kecskének” nevezi, és hangosan hirdeti, hogy a felesége még az őzhúst is kitiltotta a konyhából. Az őzbak trófeája az semmi, és a vadászata unalmas. Az őzsuta vagy egy szarvasborjú lövése nem illik egy nagy vadászhoz, azt löje meg a vadőr, vagy aki akarja. Kis hazánkban akadnak akkora „vadászok” is, hogy még sörétes puskájuk sincs, mert minek – mondják.

Csak nem gondolják, hogy holmi szarkákat, meg varjakat fogok lövöldözni, nem beszélve arról a sárdagasztásról, amelyet egy fációzón kell elviselni.

A nyulat úgysem találom el – mondja a „nagy vadász”, szalonkát pedig majd akkor lövök, ha akkora lesz, mint egy strucc. Akkor már inkább a terepjáró, és a jó kis magnum puska, ebből is van ma már többféle, úgy mint: magnum, ultramagnum, és supermagnum. Nemrég egy disznóhajtás

szünetében három „ultramagnumos” lövész vitalkozott arról, hogy milyen az ultramagnum hatása a vadállományra? A felvezető hivatásos vadász meg is kérdezték, neki milyen puskája van? – 30.06-os cseszkő – vágta oda a jáger.

– Óh még ilyet! És az jó, az elég egy bikára is? – kérdezték az ultramagnumosok. A vadőr erre már nem is válaszolt, mert éppen sok dolga akadt.

Mire szeretsz vadászni?

Szereted-e a májusi hajnalt, meghalod-e, hogy megjött a sárgarigó? Érzed-e a barkácsoló szekér elé fogott lovak könnyű ügetésének ritmusát, a kocsi nyikkanását? Tetszik-e a vizsla munkája, amint szoborként állja a lapuló fácánt? Érzel-e tiszteletet a véreb és vezetője iránt, mikor közös erővel helyrehozzák az elkapkodott lövéseidet? Ősszel megérezed-e az elmúlás kesernyés szagát, és meghalod-e, amint egy magányos falevél holtan hull alá? Szereted-e a cserépkályhák melegét, a petróleumlámpa vibráló fényét, a jó társaságot, a hajnalba nyúló vadász történeteket? Meghalod-e a frissen hullott hó tompa hangját, és a behavazott fenyőfa látán érzed-e a karácsonyi szenteste meleg-

ségét? Vajon megtalálod-e az erdőn azt a békességet, amire az embernek szüksége van?

Szereted-e azokat, akik felül tudnak emelkedni kicsinyes dolgokon, akik nem vesznek el a részletekben, és nem az a fontos számukra, hogy miből mennyit lőtél, hanem az, hogy egyáltalán ott voltál.

Mire szeretsz vadászni?

A kérdést talán úgy kellene föltenni, hogy kikkel szeretsz vadászni? Szereted-e azt, akinek csillog a szeme, ha a vadászatról, mint ügyről beszél. Akiről tudod, hogy ha megsebesülnél egy lövészárokban, biztosan visszajönne érted, hogy megmentse az életedet?

Talán még ma is fontosak ezek az emberi tulajdonságok, amelyeknek a keverékét mi vadászok úgy hívjuk, hogy vadászbecsület. Karácsony este a meleg szobában, a feldíszített fenyőfa tövében, ha elcsitulnak az ajándékozás utáni ujjongások, és felszáradnak az örömkönnök, gondold arra! Mindegy, hogy miből mennyit. Sokkal fontosabb: hogy hogyan és kikkel.

Agyaki Gábor

KARÁCSONYI MEGLEPETÉSEK

FÜSTÖLT SZARVASCOMB

Az első füstölt húst őseink bizonyára szarvasból készítették. Nincs is finomabb, és egészségesebb, mint a jól elkészített füstölt szarvascomb, vagy gerinc.

A hűtőszelvények térhódításával persze kisé kiszorultak a füstölt készítmények. Egyes kutatók szerint talán még ártalmas is a sok füstölt hús.

Füstre csak állatorvos által megvizsgált húst akaszthatunk. Kerüljük a vaddisznó füstölését, mert az ördög nem alszik. A leggondosabb vizsgálaton is átcsúszhat egy-egy trihinelózi-sos vaddisznó, amely fogyasztása jöveteletlen következményekkel járhat.

Az ősi recept: Hártázzuk és inazzuk ki a húst (comb, vagy gerinc), majd 3 napon át váltott vízben áztassuk (ez az úgynevezett vértelenítés).

A páclé elkészítése:

1 kg só, 5 dkg salétromsó, 5 dkg boróka-bogyó, 2 dkg babérlevél, 3 dkg koriander, 30 dkg fokhagyma.

A vizet felforraljuk a fűszerekkel, és a teljes lehűlés után lassan belehelyezzük az előkészített húst. Naponta megforgatjuk, és két hélig a páclében érleljük, 12 fok alatt.

A kiszedett húst szárazra töröljük és 1 napig állni hagyjuk. Ezután 3-4 napig hideg füstön tartjuk, majd fahamuban megforgatjuk.

Sokáig eláll, de egyre szárazabbá válik. Igen vékony szeletekre vágjuk, lehetőleg szeletelővel, mert így gusztusosabb. A füstölés íz- és illéssége, de a bükk-fűrészpör az igazi.

ŐRSÉGI MÉZES PÁLINKA

Az őrségi pálinka magában is sajátosan különleges, de még különlegesebb és testesebb, amely a méz hozzáadásától függ. Az általános, 50 fokos gyümölcspálinkához (amely lehet szilva, de leginkább vadkörte), 20-30%-ban adunk mézet, de az sem mindegy melyet. A legjobb a hajdina méz, de pótolhatjuk egyes virág mézzel, de ha végeképp nincs más, akác mézzel is. Alapanyagnak bármilyen gyümölcspálinka megfelel.

Hajdan az első pálinka borpárlat volt, ezt követte a gabona és kukorica, és a gyümölcs pálinka. Az őrségi erdők bővelkedtek vadon termő gyümölcsökkel. A legfinomabb pálinka fekete áfonyából és málnából készült, amelynek rendkívül nagy kultusza van ma is a Lajtán túl.

A magyarok a pálinkát a kalandozások idejéből ismerik. Anonymus Gesztájából tudhatjuk, hogy a magyarok Saint Gallenben ismerték meg az alkohol hatását és erejét. Az első pálinka igen alacsony szeszfokkal bírt, az első párlás 10-22 fok körüli. Az úgynevezett tömény italokat a XI. századtól már ismerték, ezek már szó szerint méregerősek voltak.

Báró Apor Péter (1676-1752) azt írta, hogy az ő korában nem kávé ittak reggelire, hanem akovitát. A derék ősanynak, az asszonyok az akovitát poharakba töltötték, mézzel édesítették, egy-két szétlépett fűgét, vagy mazsolát dobta bele, majd meggyújtották, megkeverték és a lángok elhamvadása után kortyolgatták. Ez volt az első mézes pálinka.

A mézes pálinka készítéséről Reguly Antal nyelvteszt (1857) is megemlékezik. Eszerint

a mézet serpenyőben felolvasztották, majd miután kihűlt, pálinkát öntöttek rá, ismét a tűzre tették és összekeverték. Ezt az édes italt főleg asszonyok fogyasztották lakodalmakban.

Akár csak a kovászt, úgy tanulták meg és adták tovább a mézes pálinka receptjét, főként a méhészek. Veleméren Both Páléknál négyévtizeddel ezelőtt ittam először. Szalafőn Guminár Győzőéknél, Óriszentpéteren Pfeiffert Pistáéknál ma is kapható.

Jelesebb őrségi ünnepeken, a lakodalom, vagy paszita (keresztelő) alkalmával, elképzelhetetlen, hogy a vendég ébrentartó mézes pálinka nélkül ússza meg.

A kedves vendéget először kisüstivel kínálják, majd ezt követi a „mézes”, mely igen csalis, mert nagyon itatja magát.

Hogyan készíthetünk mézes pálinkát? A legegyszerűbb mód, mert mindenki a saját készítésére esküszik az, hogy 1 liter pálinkához 30 deka mézet adunk, felkeverjük és már fogyasztható is.

Ez a pálinka opálos és kissé zavaros.

Az igényesebb készítési mód:

1 liter pálinkát felmelegítünk (a pálinka forrás pontja 78 fok körüli), külön felmelegítünk 30 deka mézet, összeöntjük és felkeverjük.

Hűtve fogyasztható, 3-4 nap alatt letisztul és leülepszik. A pincébe homokban eltelve érlelődik és az évek folytán, minél öregebb, annál finomabb lesz.

Vadász áldomásra, terítékhez nincs fensége-sebb ital, újra fölfedezése: hagyománytisztelt.

Marcák Oszkár
vadász gasztronómus

A Legfelsőbb Ügyészség szakembereinek véleménye szerint az ügyészségnek a közeljövőben ki kell terjesztenie tevékenységét az állatvédelem szélesebb körére – adták közre a lapok a közelmúltban. Az újságokból az is kiderül, hogy a szakemberek úgy vélik, a vad védelméről született törvény nem jelent komoly visszatartó erőt a garázdák számára, a tetten ért orvadászok pedig rendszerint kisebb büntetéssel ússzák meg a bűncselekményt.

Vadvédelem: aktívabb lesz az ügyészség címmel a Magyar Nemzet is beszámol arról, hogy „A Legfőbb Ügyészségen arra törekednek, hogy mind az állatvédelmi, állat-egészségügyi hatóságok munkájának ellenőrzésével, mind pedig a jogellenesen eljárókkal szemben, alapos indok esetén polgári jogi keresetben indítványozzák a tevékenységtől való eltiltást vagy kártérítés megfizetését.

Lapunkat úgy tájékoztatták: szerintük már eddig is eredményesen lépett fel az ügyészség a vadvédelemben. Így például határozottan jártak el a jogellenes vadászatot folytatók ellen, legyenek azok magyar orvadászok, külföldiek, vagy a vadászati turizmust szervező helyi társaságok. A Zala Megyei Főügyészség orvadászok ellen indított kártérítési pereket őzek, vaddisznók jogellenes lelővése miatt. Büntetőeljárás mellett polgári perben kártérítés megfizetésére is kívánja kötelezni a Veszprém Megyei Főügyészség azt a férfit, aki egy vidrát hurokkal fogott meg, s az állat ennek következtében elpusztult. Tolna megyében olasz vendégvadászokat a szabálysértési bírság mellett természetvédelmi és vadvédelmi bírság megfizetésére is kötelezték az illetékes szervek.”

Fegyverropogás a zalai erdőkben a címe a Zalai Hírlapban megjelent riportnak,

amelyben Hajdú Tibor, a megyei vadászszövetség elnöke arról panaszkodott: „A zalai vadászterületeken is sok gondot okoz az orvadászat. A vad védelméről született törvény nem jelent komoly visszatartó erőt a garázdák számára, a tetten ért orvadászok pedig rendszerint kisebb szabálysértéssel ússzák meg a bűncselekményt, de sok esetben egyáltalán nem születik jogerős ítélet az ilyen ügyekben. Az orvadászat ellen a rendőrséggel való szorosabb együttműködés, vagy különféle őrző-védő kft.-k alkalmazása a legjobb védekezési mód, de a hivatásos vadászok is gyakrabban ellenőrzik az erdőket, s ezzel nemcsak a kirándulók vannak nagyobb biztonságban, de a vadak is.”

„A vadgazdálkodás magába foglalja az orvadászat elleni küzdelmet is” – szögezi le a **Vas Népe Lesipuskások dézmálják a vadat** című írása. „Vas megyében is terjed az illegális

vadkilövés. Nemrég egy kistelepülés polgármesterét fűlelték le, aki negyedmagával már hosszabb ideje orvadászott. A társaság számlájára több értékes vad elejtése írható. Az orvadász fegyvertartási engedéllyel és vadásztársasági igazolvánnyal rendelkezett. Bogács László, a Vas Megyei Földművelésügyi Hivatal osztályvezetője azt mondja: – Mindenki úgy képzei, hogy az orvadász valamiféle fegyvertartási és vadászati engedély nélkül lövöldöző rapszic, holott sajnos, vadásztársasági tagok is követnek el úgynevezett belső orvadászatot. Az ő lefűlelésük a legnehezebb. Mi minden tőlünk telhetőt megteszünk, bírságot vonunk vissza, a rendőrség pedig a fegyvertartási engedélyt veszi el. De sajnos, nehéz a bizonyítás. Ha nincs tettenérés, egy jó ügyvéd mindent ki tud magyarázni, és ilyenkor enyhe büntetéssel megússzák az orvadászok.”

Összeállította: K. E.

VOGUL KÖNYÖRGŐ

A megfejtéseket december 20-áig a szerkesztőség címére kell beküldeni. A könyvnyereményeket postán küldjük el a nyerteseknek.

VSZINTEN	VASI KÖZSEG TRAKTOR-MÁRKA	ELÓTAG: NAGY FARMER-MÁRKA	KIKENT-KIFENT FÉL PERCI	VAD HÍMJE VIZES POR	EJFÉL!	ÓSEI	A PÁLYAT KETTE-OSZTJA KIS ZAJ	BENTRÖL	JAPAN CSÁSÁR
1.							2.		D
TISZTELT CIM, RÖV		SZANTÓ-ESZKÖZ RÉSZÉ			KICSIT EMELE				
4.		3.		FERENC-VÁROSI SÚROLO ESZKÖZ	JÖKEDVÜ		ÜRES SÁV! MÉRTANI FOGALOM	TILTÁS ÜRHANG!	
WILLA ... (AMERKAI IRÓNÓ) ALLATKERT		RENDREN! REGI FEGYVERES		KICSINYÍTÓ ENEKESNÖ (SHERYL)		ABRÁZOLAT NÁLA LEJEBB PAKOL			
IFJÚ ELŐ-KELOSEG		... ESŐ ... NÉPDAL		FRANCIA SZIRTFOK BELÜL HAGYJA!			ODANÉZZ! HEVESI KÖZSEG	FEL IV I BELSŐ EGESÜ MOTOR	
JOULE	GL ... LESAGE REGÉNYE		FÉL MÜ!						
TISZTELET-BELL, RÖV	E								
LENGYEL POLITIKUS (LECH) FÉLTÖVÁ!		ZENEI FÉLHANG	KÖZÖL, TUDAT ANNAL LEJEBB					MEG-SZÖLÍTÁS A MÁSIKAT	
			TADÉ PARATLAN!		LUXEM-BURGI ES BELGA AUTÓJEL	A LUDOLY-FÉLE SZÁM	FORDÍTOTT DATUMRAG	ATMOSZ-FÉRA, RÖV RÉSZBEN SÁROSI!	
		CITROMBOL NYERJÜK FÉLIG JÓ!	ESZTENDŐ	SIRAN-KOZIK					
				OXIGÉN					
MISKOLCI MAGASLAT	A								KÉRDŐ-SZÖCSKA

Novemberi számunk megfejtése: Levelekkel csillagos gyönyörű vadonban, ima hossza véget ér, vad ünő ledobban
Nyertesek: Mátyás Károly (Nagyvázsony), Tolnay Zoltán (Budapest)

PÁSZTORFARAGÁSOK

3. RÉSZ

„A VADÁSZ TEMETÉSE”

A pásztorfaragványokat díszítő ábrázolások kultúrtörténeti előzményeire már a XIX. század végén Herman Ottó felhívta a néprajzkutatók figyelmét. A legtöbb díszítmény mondanivalója könnyen megfejthető, ha a pásztorművészetre jellemző ábrázolás jelképeit és a stilizálás gyakorlatát ismerjük, másokat csak a kultúrtörténet ismeretében tudunk értelmezni.

Kovács József és Németh Mihály készítette 1869-ben a képeken látható borotvatartók ábrázolásait. Mindketten dunántúli pásztorok voltak, akik összeütközésbe kerültek a törvénnyel, ezért 1869-ben együtt raboskodtak a soproni börtönben. Több tehetséges faragópásztor „hűsölt” ekkor Sopronban, akik a megérdemelt büntetést faragó továbbképzésnek fogták fel, „szabad idejükben” sorozatban faragták az ismerőseiknek a borotvatartókat, asztali tükröket és egyéb apróságokat.

A dunántúli pásztorhagyományoknak megfelelő díszítő technikával, spanyolviasz berakással és karcolással díszítették a felületet. Szabadulásukat követően, ezért talán nem meglepő módon, egész Délnyugat Dunántúlon elterjedt ez a technika. Úgy tűnik, hogy a somogyi erdők, a zalai dombok pásztorai között már az 1870-es években igen

Juhász a nyájával

Vadászjelenet

gyors volt az információáramlás. Nagy volt a jövés-menés, amíg a csendőrséget fel nem állították. A „járkálók” (betyárok) és az „utat adó” pásztorok hajtották a rejtett utakon a „szerzett” jószágot, éjszakánként a Drávától a Balaton felé és egyéb irányba. A találkozások kedvelt színhelyei a kocsmák voltak, ahol a híreket is kicserélték.

A korabeli pásztorok is fegyvert hordtak magukkal a járkálók miatt, vagy

azért, mert éppen ők is közéjük tartoztak. Csak titokban használták, nyulat, fácánt, őzet lőttek vele. A vaddisznó veremmel is fogták a somogyi pásztorok. Ez úgy történt, hogy a malacos disznófészek körül a pásztorok kiválasztottak egy olyan fát, amelyre könnyen fel lehetett mászni, ennek az aljába éjjel egy nagy vermet ástak, amit begallyaztak. Reggel odament a pásztor, az anyadisznó természetesen odaszaladt, de akkor a pásztor gyorsan felmászott a fára és a disznó addig forgott a fa körül, amíg bele nem esett a verembe. (Takács Gyula, Somogyi pásztorvilág.)

Az ábrázolások a börtönben pihenő pásztorok gondolatait, visszaemlékezéseit idézik. A borotvatok fedelére az idilli juhászéletet faragta Kovács József. A „jó” pásztor a nyája után sétál, a nyáját a két csengős vezérürü vezeti. A pásztor a baljával a kampós botot tartja, jobbában egy bárány van, akire az anyabirka feltekint.

A következő képen vadászatot látunk. Nem kizárt, hogy egymás után történő eseménysort mond el. Jobb oldalon még a vadász csak céloz a szarvasra, aki vígan szökdel, tele étellel, mint az előtte álló tulipános cserfa. (Ez a faragókör kezdte a virágos motívumokat cserfával felváltani és a természeti

Vadász temetése

Vadász temetése

környezetet, ábrázolni.) A baloldalon a szarvas már haldoklik, a szörnyű halálusát a mögötte lévő fa ágán csücsülő madárka figyeli. Még a fa formája is a halált idézi, hiszen kereszt alakú. A jelenetet a pőfékelő vadász figyeli, de nem sokáig!... Valami történhetett!

Különös temetési menetet láthatunk a borotvatokok oldalán. Nyulak keresztet és gyertyát visznek emberek módjára. Mögöttük egy hiúz hangjegyes papírból énekel. Négy szarvas viszi délcegen a vállukra helyezett koporsót. A szemfödélen egy mókus fújja a trombitát, mögötte a vadász kalapja. A koporsó alatt a vaddisznó a szájában viszi az ásót. A menet végén a vadász lova a nyeregbe akasztott puskával poroszkál. Csak a vadász kutyája néz szomorúan a menet után a vadász ház ajtajából. Az elégtétel boldogságát tükrözi az ál-

szeneskedő menet. Vajon a faragók találták ki a jelenetet?

Az előbbi képek rögtönzésnek tűnnek, holott a pásztorművészetben mindkét ábrázolásnak a képrendszere már kialakult illetve kialakulóban van. (Lásd az első részt!) A „Vadász temetése” jelenet ábrázolásának több évszázados kultúrtörténeti előzménye van. XIII. századi dél-francia eposz, a Roman de Renard – A róka regénye mondja el először a temetési paródiát. Ott azonban még a rókát temetik. A mese történetet miniatúrán is megrajzolják, amit felhasználnak a már nem létező strassburgi gótikus templom díszítésére. A szoborcsoportot a reformáció korában eltávolítják, mivel a protestánsok felhasználják a katolikusok kigúnyolására. A rókát azonban az ellentábor vadászra cseréli a gúnyrajzokon és az állatokat

az evangélikus papi ceremónia szerint rendezzi el. Az ötletet a középkorban népszerű „Felfordult világot” ábrázoló képekből merítik. Ezen a képsorozaton a ló ül a bakon és hajtja a kocsiszt, ökör üti fejbe a mészáros, és a nyúl lövi meg a vadászt... Akinek a temetését ábrázoló jelenetekből nyomatok készülnek és még a XIX. században is szívesen díszítik ezekkel a nyomatokkal a vadászházak falát. A faragók valószínűleg ezt a vadászképet fogalmazták át a pásztorművészet formanyelvére. Vajon Mária a kis Jézussal és az oltári szentség a gyertyákkal miért került a másik borotvatokok fedelére? A megjavulásukat szimbolizálja. Vagy ezzel tette jóvá a faragó a halál kigúnyolását? Esetleg közeledett 1869 karácsonya?

Dr. S Kovács Ilona

A fotókat készítette **Winter Erzsébet**

Mária a kis Jézussal

6. Oltári szentség

A HÁZUNKBAN AFRIKA

Prihoda Judit festményeiből és **Haszon Gábor** fényképeiből nyílt kiállítás november 20-ikán a Magyarok Házában (1052 Budapest, Semmelweis u. 1–3.) a második emeleti galériában.

A művészek ezúttal igazi különlegességekkel, egzotikumokkal léptek a közönség elé, mert az afrikai vadvilágot örökítették meg látványos képeiken. A kiállítás – ahol ajándékvásárlásra is adott volt a lehetőség – december 23-áig tekinthető meg.

VADÁSZSZERENCSE

Nem panaszkodhat a vadászszerecsére **Bergán József**, az Ormánsági Hubertus Vadász-társaság vadászmestere.

Diana két különleges trófea formájában mosolygott rá a Sellyén élő hivatásos vadász-vadászmesterre. Ráadásul mindkét trófea megszerzése nagyszerű vadászélménnyel párosult.

A képen látható őzbak augusztus 14-én 19 óra 15 perckor a fotón is jól látható szabályos szívlövés után „halálvágásban” eltűnt a vadászmester elől, aki kivárta a kötelező cigarettányi időt, és megkezdte az utánkeresést.

A bő vérnymon haladva, az első percekben úgy tűnt, rutin-feladat előtt áll, aztán egy meredek domboldalhoz érve megszűnt minden nyom.

Sziszifuszi munka következett, de nem tudott tovább jutni. Amikor véletlenül felnézett a domboldalon álló fára, ott lógott a fotón látható pózban az őzbak, amely szabályosan felkaszotta magát.

A vadászszerecsere szeptember 9-én, a képen látható, torznak minősített 8,20 kilogramm súlyú gimbika formájában újból meglegyintette Bergán Józsefet.

A trófea jobb szára teljesen szabályos, míg a balszáron közvetlenül a rózsa fölött mechanikai sérülésből adódó torzó alakult ki, ugyanakkor a szemág hossza majdnem a jobbszár hosszával azonos.

Ilyen esetben nincs mit tenni, mint őszinte vadász irigységgel gratulálni a szerencsés elejtőnek.

Agyaki Gábor

VÉREBVERSENY SZLOVÁKIÁBAN

Nyolcadik alkalommal került megrendezésre Szlovákiában a nemzetközi vérebereny Friedrich Konrad emlékére, Penzinkban. Az október 20. és 22. között rendezett vetélkedőn a Magyar Véreb Egyesület delegációja is részt vett, **Bóhm István** és e sorok írója bírónak, valamint **Nyúl András** vérebvezetőként. Nyúl András, a Zalaerdő Rt. hivatásos vadásza és Köröscsönyi Ella névre hallgató 5 éves hannoveri véreb szukája az elmúlt évek hazai rendezvényein mutatott kiváló teljesítményével érdemelte ki a magyar színek képviselőjét.

A verseny során a nemzetközi és így a magyar versenyeken megszokottól eltérő feladatokat kellett végrehajtani, amelyek a következők voltak: a fegyelmi-, elfektetési feladatok után, mind a tíz résztvevőnek teljesítenie kellett a mintegy 1000 méter hosszú nehezített mesterséges vércsapamunkát, majd minden kutya és vezetője számára biztosítottak, a valamikor Pálffy birtokhoz tartozó, festői szépségű Vöröskő vára térségében egy természetes sebzésen való munkalehetőséget is. A helyezéseket végül is a természetes csapán való teljesítmény határozta meg, a többi feladatra kapott pontszám úgynevezett „segédpont” volt. A rendkívül jól szervezett és lebonyolított vetél-

kedőn 8 bajor hegyi- és 2 hannoveri véreb vett részt. A magyar kutya remek teljesítménnyel előkelő helyezést ért el.

A mesterséges vércsapra kidolgozása során, melynek értékelésében a rálövés helyének megtalálása, az 1000 m-es csapamunka 45 perces szintidőn belüli teljesítése és a bírók jelenléte nélkül végrehajtott vezeték-munka során a csapán „elhagyott” 3 löjel megtalálása, valamint a csapa végén várakozó bírónak történő bemutatása mind-mind értékelésre került. A magyar kutya és vezetője ezt a feladatot maximális pontszámmal végezte.

**Nyúl András vérebével,
a szlovákiai versenyen**

A természetes sebzésen való feladata során a néhány száz méteres, kevés vérrrel és sok friss vadnyommal nehezített csapán kiváló munkával találta meg a dermedt muflonkóst, amely teljesítményt a bírók igen magas pontszámmal jutalmaztak. Miután azonban hajszára a munka során nem került sor, ezért a magyar párost a III. díjba sorolták.

Egy szlovák és egy cseh véreb is hajszás munkát teljesített, ezért az ő besorolásuk II., illetve I. díjas lett, így fordulhatott elő, hogy az összességében 350 pontot és 3. helyezést elért Nyúl Andrást megelőzte a 2. helyen végzett, 215 pontot szerzett **Zdenek Hovad** Csehországból, és a 345 ponttal első helyezést elért **Alojz Jurcsina**, Szlovákiából.

A magyar versenyző mind teljesítményével, mind szimpatikus magatartásával elismerést váltott ki a rendezők és a közönség körében. Igazolta bevélogatásának megalapozottságát és egyértelműen jelezte, hogy egy nagyon tehetséges, fiatal hivatásos vadász- és vérebve-

zető generáció jelent meg a magyar vadászok között, akik méltó képviselői lesznek a nagy hagyományokkal rendelkező Magyar Véreb Egyesületnek.

Buzgó József

A TERMÉSZETES SZAPORULAT VÉDELMEBEN

Az idény kezdeti tapasztalatai azt mutatták, hogy az aszály sújtotta területeken tragikus az apróvad idej szaporulata. Nem kell tudósni lenni ahhoz, hogy könnyedén megállapíthatjuk az idej és tavalyi mezei nyulak és fácánkakasok terítékre került arányát, amely egyértelműen jelzi a gondokat. Éppen ezért több megyében javasolják a természetes állomány vadászatának ésszerű korlátozását. Jász-Nagykun-Szolnok megyében a Vadgazdálkodási Bizottság – a vadászatra jogosultak széles körű bevonásával, és messzemenő támogatásával – jelentős korlátozások bevezetését tervezi. Hasonló a helyzet Bács-Kiskun megyében is, ahol a Vadászati Felügyelőség kezdeményezett és kezdett megalapozó adatgyűjtésbe. Természetesen – szögezték le az érintettek – mindezek nem vonatkoznak a mesterségesen nevelt és kibocsátott állományokra, amelyek esetében a korlátozás nem indokolt. Azt azonban – szintén a törzsállomány védelmében – a vadászoknak előzetesen föl kell mérniük, hogy hogyan sikerült a kibocsátás, milyen „kézzel fogható” eredmények születtek, ne hogy a legértékesebb természetes állomány egyedei kerüljenek terítékre. Nincs két egyforma eset, így a védelem módszereit a helyi sajátosságoknak, élőhelyi viszonyoknak megfelelően kell alkalmazni.

A KEGYELET VIRÁGAI

Feledhetetlen halottainkra emlékezve, a Vadász Könyvklub tagjai Halottak Napja alkalmából a megemlékezés és kegyelet virágait, koszorúit helyezték el **Bárony István**, gróf **Széchenyi Zsigmond**, **Kittenberger Kálmán**, **Fekete István**, dr. **Nádler Herbert**, **Maderspach Viktor**, **Lakatos Károly**, **Molnár Gábor** és dr. **Mészáros Kálmán** sírhelyén. A fentiekben kívül kezdeményezték azoknak a sírhelyeknek a meghosszabbítását, amelyek védeltségét a közeljövőben lejár.

ÖNNEK IS ÜZLET EZ A SZAKÜZLET

VADÁSZ- ÉS MAROKLŐFEGYVEREK

Steyr-Mannlicher, svájci-német SIG SAUER és az osztrák Glock pisztolyok, SWAROVSKI TÁVCSÖVEK, Hirtenberger löszerek. Fegyverjavítás.

– OLCSÓ BIZOMÁNYOS FEGYVEREK –

ARANYFÁCÁN VADÁSZ-HORGÁSZ ÁRUHÁZ Budapest XIII., Kádár u. 3.
Tel./fax: 320-4314 * 320-4315

Klein

Import-Export Kereskedelmi Kft.

HULLAJTOTT AGANCS FÖLVÁSÁRLÁSA
A LEGMAGASABB NAPI ÁRON!
AZ ÖN PARTNERE A *Klein* IMPORT-EXPORT
KERESKEDELMI KFT.

XIX., MÉTA U. 31. MÉTA-CENTRUM

TELEFON: 00-36-1/282-6456

AUTÓTELEFON: 00-36-30/9484-316

NÁLUNK A LÓTT VADÉRT MINDIG A LEGJOBB ÁRAT KAPJA!

CONCORDE TRAVEL

1062 Budapest, Andrásy út 56. Tel.: (06-1) 353-0935, 269-5447, 269-5448
Fax: (06-1) 353-0417. E-mail: concorde@mail.datanet.hu
<http://www.port.hu/travel/concorde>

Akciós repülőjegyáraink 2000. novemberben

	ár:	légitársaság:		ár:	légitársaság:
EURÓPA:			BARCELONA	50000,-	LH
COPENHAGEN	55000,-	SR/SN	USA:		
GOTHENBURG	55000,-	SN	BOSTON	80000,-	SR/SN
OSLO	55000,-	SR/SN	NEW YORK	77000,-	OS
STOCKHOLM	55000,-	SR/SN	CHICAGO	77000,-	OS
BORDEAUX	55000,-	SN	WASHINGTON	77000,-	OS
LYON	55000,-	SR/SN	ATLANTA	90000,-	SR/SN
NICE	55000,-	SR/SN	AFRIKA:		
TOULOUSE	55000,-	SN	JOHANNESBURG	140000,-	SR/SN
ZURICH	44000,-	SR	DÉL-AMERIKA:		
BRUSSEL	44000,-	SR	RIO DE JANEIRO	140000,-	SR
MALAGA	50000,-	LH	SAO PAULO	140000,-	SR

Az árak oda-vissza utazásra érvényesek a légitársaság által megadott feltételekkel és nem tartalmazzák a repülőtéri illetéket.

További felvilágosítás és jelentkezés:

Concorde Travel, 1062 Budapest, Andrásy út 56.

Tel.: 353-0935, 269-5447, 269-5448. Fax: 353-0417

E-mail: concorde@mail.datanet.hu <http://www.port.hu/travel/concorde>

A vadász szeme

A természet bőkezűbb volt a ragadozó vadakhoz, mint a vadászó emberhez, de a hátrányt sikerült intelligenciával és találékonysággal behozni. Mindenekelőtt a látás terén. A Schmidt & Bender távcsövek bizonyítják ezt. Kiváló képminőség, természetű színvisszaadás, rendkívül jó képfelbontás, még kedvezőtlen fényviszonyok mellett is, széles látómező, csekély súly, kompakt méretek azok a tulajdonságok, melyek világszerte meggyőzik a vadászokat. A kiváló minőségű fegyvertávcsöveink felveszik a versenyt a leopárd szemével is.

1,5-6 x 42

Schmidt & Bender Hungária Kft. ■ H-1106 Budapest, Fehér út 10.
Telefon: 260-7641 ■ Telefax: 263-2937